

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta právnická

Katedra občanského práva

Diplomová práce

Srovnání nákladů exekučního a insolvenčního řízení

Karolína Holmanová

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Karolína HOLMANOVÁ**
Osobní číslo: **R18M0115P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Téma práce: **Srovnání nákladů exekučního a insolvenčního řízení**
Zadávací katedra: **Katedra občanského práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Exekuční řízení dle zákona č. 120/2001 Sb.
3. Insolvenční řízení dle zákona č. 182/2006 Sb.
4. Střet exekučního a insolvenčního řízení
5. Srovnání nákladů exekučního a insolvenčního řízení
6. Uplatnění nákladů exekuce v rámci insolvenčního řízení
7. Závěr

Rozsah diplomové práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:
viz příloha

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Jitka Wolfová**
Katedra občanského práva

Datum zadání diplomové práce: **31. března 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **31. března 2023**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Doc. JUDr. Jan Pauly, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. července 2022

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem vědecké práce obvyklým.

Plzeň, březen, 2023

Karolína Holmanová

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala JUDr. Jitce Wolfové, vedoucí této diplomové práce, a to především za odborné vedení a cenné rady. Poděkování náleží také mé rodině, příteli a přátelům za podporu, kterou mi poskytovali v průběhu celého studia.

OBSAH

ÚVOD	10
1. Exekuční řízení dle zákona č. 120/2001 Sb.	11
1.1. Dvojkolejnost vykonávacího řízení	11
1.2. Charakteristika exekučního řízení	12
1.2.1. Zásady exekučního řízení.....	13
1.3. Postavení soudního exekutora	14
1.3.1. Exekuce jako hlavní činnost soudního exekutora	15
1.3.2. Soudní exekutor jako podnikatel.....	16
1.3.3. Místní příslušnost a pověření soudního exekutora vedením exekuce.	17
2. Insolvenční řízení dle zákona č. 182/2006 Sb.....	20
2.1. Charakteristika insolvenčního řízení	20
2.1.1. Zásady insolvenčního řízení.....	22
2.2. Postavení insolvenčního správce	23
2.2.1. Ustanovení insolvenčního správce.....	25
3. Střet exekučního a insolvenčního řízení.....	27
3.1. Vztah exekučního a insolvenčního řízení	27
3.2. Účinky insolvenčního řízení na exekuční řízení.....	28
3.2.1. Vymožené plnění před a po podání insolvenčního návrhu	29
3.2.2. Exekuce a jednotlivé způsoby řešení úpadku	30
4. Náklady exekučního a insolvenčního řízení.....	33
4.1. Náklady exekučního řízení	33
4.1.1. Náklady exekuce	33
4.1.1.1. Odměna soudního exekutora	34
4.1.1.1.1. Stanovení výše odměny při peněžitém plnění	35
4.1.1.1.2. Stanovení výše odměny při nepeněžitém plnění	37
4.1.1.1.3. Smluvní odměna.....	38
4.1.1.1.4. Odměna za další činnost.....	39

4.1.1.2.	Paušálně určené či účelně vynaložené hotové výdaje	40
4.1.1.3.	Náhrady nákladů a způsob jejich vypočtení.....	40
4.1.1.3.1.	Náhrada nákladů za doručení	41
4.1.1.3.2.	Náhrada za ztrátu času.....	41
4.1.1.3.3.	Náhrada cestovních výdajů	42
4.1.1.3.4.	Znalecké posudky a překlady	42
4.1.1.4.	Plnění povinného na základě výzvy	43
4.1.1.5.	Novelizace exekučního práva.....	43
4.1.1.5.1.	Tzv. „Milostivé léto“	44
4.1.1.5.2.	Zastavování bagatelních exekucí.....	45
4.1.1.6.	Příkaz k úhradě nákladů exekuce	46
4.1.2.	Náklady oprávněného	47
4.1.3.	Paušální náhrada plátce mzdy	47
4.2.	Náklady insolvenčního řízení	47
4.2.1.	Pohledávky za majetkovou podstatou.....	48
4.2.2.	Odměna insolvenčního správce	49
4.2.2.1.	Odměna insolvenčního správce při konkursu	50
4.2.2.2.	Odměna insolvenčního správce při reorganizaci.....	53
4.2.2.3.	Odměna insolvenčního správce při oddlužení.....	54
4.2.3.	Náhrada hotových výdajů	56
4.2.4.	Úhrada odměny a hotových výdajů insolvenčního správce.....	57
4.2.4.1.	Záloha na náklady insolvenčního řízení	58
4.2.4.2.	Úhrada státem.....	58
4.2.5.	Odměna a náhrada nutných výdajů členů věřitelského výboru	59
5.	Srovnání nákladů exekučního a insolvenčního řízení.....	61
5.1.	Srovnání postavení soudního exekutora a insolvenčního správce.....	61
5.2.	Srovnání odměny	63
5.3.	Srovnání náhrady hotových výdajů	67

5.4. Zhodnocení	69
6. Uplatnění nákladů exekuce v rámci insolvenčního řízení	71
6.1. Judikatorní vývoj	71
6.2. Uplatnění nákladů exekuce po skončení insolvenčního řízení	73
ZÁVĚR.....	75
RESUMÉ.....	76
Seznam použitých zdrojů.....	77
Odborná literatura	77
Odborná literatura v elektronické podobě	77
Právní předpisy	78
Judikatura.....	78
Ostatní zdroje.....	79
Seznam tabulek.....	81
Seznam obrázků	82

Seznam použitých zkratk

EŘ	Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů
IZ	Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
OSŘ	Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
OZ	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ZP	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
ET	Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem (exekutorský tarif), ve znění pozdějších předpisů
Insolvenční tarif	Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění pozdějších předpisů
PÚNE	Příkaz k úhradě nákladů exekuce
„Milostivé léto“	Bod 25 zákona č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

ÚVOD

Tématem této diplomové práce je srovnání nákladů exekučního a insolvenčního řízení. Stanoveným cílem této práce je v první řadě objasnit čtenáři pojmy exekučního řízení dle zákona č. 120/2001 Sb. a insolvenčního řízení dle zákona č. 182/2006 Sb. jako dvou relativně samostatných druhů civilního procesu, které probíhají za podmínek stanovených v příslušných zákonech, a to zpravidla bez vzájemných vazeb a propojení. Prostor bude rovněž věnován základním subjektům těchto řízení, a to soudnímu exekutorovi a insolvenčnímu správci. V návaznosti na to, bude pokračováno objasněním problematiky střetu exekučního a insolvenčního řízení. Významná část práce bude věnována jednotlivým nákladům exekučního a insolvenčního řízení, které budou zejména pro účel jejich srovnání podrobně rozebrány. Stěžejní kapitolou této práce by měla být kapitola týkající se srovnání nákladů exekučního a insolvenčního řízení, ve které bude nejprve srovnáno postavení soudního exekutora a insolvenčního správce, aby mohlo být následně přistoupeno k samotné komparaci nákladů uvedených řízení a zhodnocení zjištěných skutečností. V poslední části by měl být rovněž věnován prostor uplatnění nákladů exekuce v rámci insolvenčního řízení.

Tato diplomová práce je rozdělena do šesti kapitol. První kapitola je zaměřena na exekuční řízení, následující kapitola se věnuje řízení insolvenčnímu. O střetu exekučního a insolvenčního řízení pojednává kapitola třetí a ve čtvrté kapitole jsou podrobně vymezeny náklady exekučního a insolvenčního řízení. Následující a rovněž pro tuto práci zásadní kapitola je věnována komparaci předmětných řízení. Poslední šestá kapitola se zaměřuje na uplatnění nákladů exekuce v rámci insolvenčního řízení, přičemž její převážnou část tvoří judikatorní vývoj vztahující se k této problematice.

1. Exekuční řízení dle zákona č. 120/2001 Sb.

Vykonávací řízení je relativně samostatným druhem civilního procesu, které navazuje na řízení nalézací. Účelem vykonávacího řízení je zajistit plnění oprávněnému, jestliže povinný dobrovolně tuto povinnost nesplnil, přestože mu byla tato povinnost uložena autoritativním rozhodnutím příslušného orgánu.¹ Pro pochopení účelu této práce bude první kapitola věnována zejména exekučnímu řízení, jeho průběhu, podstatě, pojmům a rovněž základním zásadám tohoto řízení.

1.1. Dvojkolejnost vykonávacího řízení

Do konce 90. let 20. století podle našeho právního řádu mohli oprávnění vymáhat prisouzené pohledávky pouze prostřednictvím soudního výkonu rozhodnutí podle šesté části OSŘ. Změnu tohoto stavu přinesl v roce 2001 zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), který část pravomoci soudu delegoval na nezávislého soudního exekutora.² V důsledku této platné právní úpravy je vhodné používat důsledně pojem soudní výkon rozhodnutí pro činnost vykonávanou soudy a pojem exekuce pro činnost vykonávanou soudními exekutory, přestože tyto obě činnosti směřují ke stejnému cíli a mají stejný účel.

V současné době tak existuje dvojkolejnost vykonávacího řízení. Oprávněný má na výběr, zda podá návrh na nařízení výkonu rozhodnutí příslušnému okresnímu soudu, anebo podá exekuční návrh soudnímu exekutorovi, kterého si zvolí.

Dvojkolejnost souvisí rovněž s tím, že prameny právní úpravy se liší. Pramenem práva pro soudní výkon rozhodnutí je, vedle šesté části OSŘ, zejména vyhláška č. 37/1992 Sb., jednací řád pro okresní a krajské soudy. Pramenem práva pro exekuční řízení je, vedle exekučního řádu, podpůrně část šestá OSŘ, dále vyhláška č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, vyhláška č. 418/2001 Sb., o postupech při výkonu exekuční a další činnosti, vyhláška č. 329/2008 Sb., o centrální evidenci exekucí. Pro obojí pak platí zákon

¹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-714-6, s. 379-380.

² ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-714-6, s. 450.

č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí.³

Nucený výkon rozhodnutí je prováděn mimo sféru OSŘ a EŘ také správcem daně dle daňového řádu a orgány veřejné správy dle správního řádu.⁴

1.2. Charakteristika exekučního řízení

Exekuční řízení je zvláštní a samostatný druh civilního procesu. Soudní výkon rozhodnutí a exekuce dle exekučního řádu se ve svém základním účelu neliší, neboť tím je v obou případech nuceně vymoci plnění, které nebylo splněno dobrovolně.

Základním předpokladem exekučního řízení je exekuční titul, přičemž vynucovat se mohou veškeré tituly, které vyjmenovává § 40 EŘ. Účastníky řízení jsou vždy oprávněný a povinný.

Zásadně se soudní výkon rozhodnutí a exekuce neliší ani ve způsobech, kterými lze plnění vymáhat. Platí, že vymáhat lze pouze způsoby, které jsou uvedeny v zákoně, přičemž výčet způsobů pro vydobytí peněžitých a nepeněžitých plnění je v OSŘ a EŘ téměř shodný. Taxativní výčet způsobů provedení exekuce uvádí § 59 EŘ. Nejvýraznějším rozdílem je zvláštní způsob vynucování nedoplatku výživného pro nezletilé dítě a zletilé dítě do 26 let, které se studiem připravuje na své budoucí povolání, a vymáhání pohledávky na náhradní výživné. Ve smyslu § 71a EŘ je totiž upravena exekuce pozastavením řídičského oprávnění pro uvedenou pohledávku, přičemž OSŘ tento postup nezná.

Naopak se tato řízení liší v detailech svého průběhu, avšak lze je obecně popsat tak, že po návrhu oprávněné osoby následuje nařízení exekuce, posléze provedení exekuce a tam, kde je potřeba rozdělit výtěžek mezi více oprávněných, se koná rozvrh výtěžku.⁵

³ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 23, 28.

⁴ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-714-6, s. 379.

⁵ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 28, 37, 62.

1.2.1. Zásady exekučního řízení

Je nezbytné uvést rovněž základní zásady, které ovládají exekuční řízení. Hlavním principem výkonu exekuční činnosti je nestrannost a nezávislost soudního exekutora. Exekuční řízení je řízení návrhové, tudíž se v plné míře uplatňuje zásada dispoziční, neboť oprávněný je tím, kdo může významným způsobem disponovat s exekučním řízením. V průběhu celého exekučního řízení musí soudní exekutor rovněž dbát poučovací zásady.

Povinností soudního exekutora je postupovat v exekuci rychle a účelně, dbát ochrany práv povinného a třetích osob. To se projevuje některými ochrannými ustanoveními v rámci jednotlivých způsobů provedení exekuce, a to např. nezabavitelnou částí mzdy, možností výběru až trojnásobku životního minima a dalšími. Dále se exekutor musí řídit zásadou legálního pořádku, tedy nemůže se odchýlit od zákonného postupu.

Významnou zásadou exekučního práva je zásada přiměřenosti, dle které může být zajištěn majetek k provedení exekuce nejvýše v rozsahu postačujícím k uhrazení vymáhané pohledávky, jejího příslušenství, pravděpodobných nákladů oprávněného a nákladů exekuce.⁶

Dalšími zásadami, které vyplývají z povahy vykonávacího řízení, jsou zásada priority, zásada přednosti a zásada poměrného uspokojení. Tyto se uplatňují při řešení střetu různých pohledávek. Zásada priority při uspokojení pohledávek zohledňuje časové pořadí dle stanoveného kritéria. Zásada přednosti je právní konstrukcí, která vyjadřuje zájem zákonodárce na přednostním uspokojení některých pohledávek před ostatními, přičemž mezi takové pohledávky řadíme například pohledávky výživného. Princip poměrného uspokojení znamená uspokojení pohledávek ve výši odpovídající jejich vzájemnému poměru, přičemž se uplatní, jestliže výtěžek exekuce nebude dostačující k uspokojení pohledávek v jejich plné výši. Pro exekuční řízení rovněž platí zásada, která ukládá, aby se jednotlivé případy exekucí vyřizovaly v pořadí, v jakém byly soudnímu exekutorovi doručeny exekuční návrhy.⁷

⁶ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 30-31.

⁷ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 32-33.

1.3. Postavení soudního exekutora

Přijetím exekučního řádu byla založena právnická profese soudního exekutora, který rozhoduje o průběhu exekuce, nese odpovědnost za průběh exekuce a zároveň mu byly zákonem svěřeny široké pravomoci k zajištění úspěchu exekuce a výkonu další činnosti.⁸

„Soudní exekutor je fyzická osoba splňující předpoklady podle tohoto zákona, kterou stát pověřil exekutorským úřadem. V rámci pověření exekutorským úřadem exekutor provádí nucený výkon exekučních titulů a další činnost podle tohoto zákona.⁹ Exekutor vykonává exekuční činnost nezávisle. Při výkonu exekuční činnosti je vázán jen Ústavou České republiky, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu vydanými v řízení o výkonu rozhodnutí a exekučním řízení.¹⁰ Exekutor vykonává exekuční a další činnost za úplatu.“¹¹

Činnost svěřenou exekučním řádem či jinými zákony může soudní exekutor vykonávat po splnění předpokladů uvedených v § 9 až 12 EŘ. Soudním exekutorem může být pouze fyzická osoba, která získala vysokoškolské vzdělání v oboru právo, je bezúhonná, má po celou dobu výkonu funkce neomezenou svéprávnost, vykonala exekutorskou či jinou praxi, složila exekutorskou či jinou zkoušku, po úspěšném absolvování výběrového řízení složila exekutorský slib, byla ministrem spravedlnosti jmenována do exekutorského úřadu a následně uzavřela smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti. Ze svého úřadu může být exekutor odvolán pouze z důvodů, které jsou uvedeny v § 15 EŘ.¹²

Exekutorem je soukromá osoba, která vykonává z pověření soudu veřejnou moc v oboru justice. Z ustanovení § 28 EŘ vyplývá, že úkony exekutora se považují za úkony soudu, přičemž právě toto ustanovení zakládá veřejnoprávní povahu postavení soudního exekutora a jeho oprávnění rozhodovat o právech a povinnostech soukromých subjektů.¹³ Uvedené ustanovení má praktické důsledky především v rozdělení rozhodovacích kompetencí mezi soudy a soukromého

⁸ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 17.

⁹ § 1 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

¹⁰ § 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

¹¹ § 3 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

¹² KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 2.

¹³ *Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16.11.2011, sp. zn.: 5 Aps 6/2011.*

exekutora. V exekučním řízení rozhodují soudy jen tehdy, kdy jim byla tato kompetence výslovně svěřena, anebo výjimečně v případech, kdy výslovná úprava chybí, avšak z logiky a základních principů fungování soudní moci vyplývá, že rozhoduje soud.¹⁴

Soudní exekutor je nositelem delegované státní moci a vztah mezi ním a účastníky exekučního řízení není vztahem soukromoprávním.¹⁵ Výjimku z tohoto tvrzení tvoří ust. § 90 EŘ odst. 2, které předpokládá, že mezi exekutorem a oprávněným může vzniknout závazkový vztah, jehož obsah musí být definován v písemné smlouvě o provedení exekuce a dohodě mezi těmito subjekty dle ust. § 89 EŘ o náhradě účelně vynaložených nákladů pro případ zastavení exekuce pro nemajetnost. Soukromoprávní cestou se lze domáhat plnění povinností pouze žalobou na náhradu škody dle ust. § 32 EŘ a případného vydání bezdůvodného obohacení na nákladech exekuce dle ust. § 2991 OZ.

S ohledem na charakter některých činností, jejichž výkonem byl exekutor pověřen, je nezbytné, aby měl postavení a požíval ochrany úřední osoby, přičemž takové postavení má pouze při výkonu exekuční činnosti a při činnostech vykonávaných z pověření soudu či státního zástupce. Při provádění úkonů, které jsou součástí autoritativní role státu, je přiznána exekutorovi vyšší míra ochrany před zásahy třetích osob do nerušeného výkonu svěřené pravomoci. Na druhou stranu v souladu se zásadami právního státu je stanoven vyšší standart trestněprávní odpovědnosti spojené s výkonem této činnosti.

Soudní exekutor je povinně organizován v samosprávě, jejímž orgánem je Exekutorská komora České republiky. Dohled nad činností soudního exekutora je vykonáván Ministerstvem spravedlnosti, předsedy okresních soudů a rovněž Exekutorskou komorou České republiky.¹⁶

1.3.1. Exekuce jako hlavní činnost soudního exekutora

Institut soudního exekutora je založen na principu, že jakákoli činnost exekutora začíná tam, kde končí činnost soudu v nalézacím řízení.¹⁷ Soudní

¹⁴ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s 142.

¹⁵ *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.3.2006, sp. zn.: 20 Cdo 2706/2004.*

¹⁶ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 2.

¹⁷ *Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 120/2001 Sb., sněmovní tisk č. 725/0, obecná část. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=725&CT1=0>.*

exekutor provádí nucený výkon exekučních titulů, při kterém je oprávněn vykonat veškeré úkony, které OSŘ a další právní předpisy svěřují při výkonu rozhodnutí soudu, soudci, vykonavateli či jinému zaměstnanci soudu.¹⁸

V exekučním řízení jsou pravomoci rozděleny exekučním řádem mezi soud a soudního exekutora. Soud rozhoduje o pověření exekutora, sporném zastavení exekuce a v dalších specifikovaných případech. Exekutor, jehož úkony jsou považovány za úkony soudu, sám rozhoduje o způsobech provedení exekuce a rovněž sám vydává rozhodnutí, která nejsou svěřena soudu.¹⁹

Vedle výkonu exekuční činnosti je soudní exekutor oprávněn k výkonu dalších činností, které jsou taxativně vymezeny v ust. § 74 až 86 EŘ. Zejména do této řadíme právní pomoc pro účastníky po vydání exekučního titulu, provádění autorizované konverze dokumentů, sepisování listin, přijímání věcí do úschovy, činnosti na základě pověření soudem, dobrovolné dražby, zajišťování a správu majetku v trestním řízení a další. Soudní exekutor může rovněž sepisovat tzv. exekutorské zápisy. Tato činnost může být vykonávána z pověření soudu, soudního komisaře nebo státního zástupce a také na základě žádosti soukromé fyzické osoby.

Činnost exekutora je neslučitelná s jinou výdělečnou činností s výjimkou správy vlastního majetku a výkonu vědecké, publikační, pedagogické, tlumočnické, znalecké, umělecké a další činností za úplatu.²⁰

1.3.2. Soudní exekutor jako podnikatel

Soudní exekutor vykonává svou profesi jako svobodné povolání. Exekuční činnost je výkonem veřejné moci, avšak tato činnost není hrazena z prostředků státního rozpočtu. S ohledem na neslučitelnost s jinou výdělečnou činností je zřejmé, že exekutor vykonává exekuční a další činnost zpravidla jako hlavní činnost. Soudními exekutorovi je proto zákonem garantováno právo na úplatu za výkon exekuční a další činnosti.²¹

¹⁸ SVOBODA, Karel. *Exekuční řád: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-863-4, s. 3-4.

¹⁹ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 1-8.

²⁰ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 17.

²¹ SVOBODA, Karel. *Exekuční řád: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-863-4, s. 8.

Na výkon činnosti soudního exekutora se nevztahuje živnostenský zákon, avšak jako podnikatel je soudní exekutor povinen platit daň z příjmu a také za stanovených podmínek daň z přidané hodnoty. Jako podnikatel nese exekutor riziko podnikatelského neúspěchu a v případě předlužení zřejmě může být podroben režimu insolvenčního zákona.

Soudní exekutor odpovídá za škodu, kterou při své činnosti způsobí, poškozenému samostatně. Za pochybení exekutora při výkonu činnosti, ve které má postavení úřední osoby, odpovídá stát.²²

1.3.3. Místní příslušnost a pověření soudního exekutora vedením exekuce

V současné době platí, že soudní exekutor je oprávněn vykonávat exekuční činnost na celém území ČR. Sídlo soudního exekutora musí být umístěno v obci, ve které je sídlo soudu, do jehož obvodu byl jmenován, nebo v obvodu tohoto soudu.²³ Právě o zavedení teritoriality soudních exekutorů však probíhají diskuse a snahy jak mezi odborníky, včetně samotných soudních exekutorů, tak i mezi zákonodárci.

Pod pojmem teritoriality je třeba chápat situace, ve kterých místně příslušný soudní exekutor dostává přiděleny případy od místně příslušného soudu, a to „rovnoměrně“. Pokud hovoříme o teritorialitě, tak ve smyslu s takzvaným rovným nápadem činnosti. To by znamenalo, že oprávněný by neměl žádnou možnost zvolit si k vymáhání pohledávky exekutorský úřad dle své úvahy.

S ohledem na to, že v důsledku legislativního vývoje došlo k posílení rozhodovacích pravomocí exekutorů, kteří fakticky vykonávají pravomoc obecného soudu v nalézacím řízení, jsou kladeny zvýšené nároky na nezávislost a nestrannost jejich rozhodování. Právní úprava neomezené volby soudního exekutora oprávněným a postupně vzniklý „trh exekučních služeb“ znemožňují, aby byly realizovány principy výkonu exekuční činnosti, kterými jsou nezávislost, nestrannost a spravedlivost rozhodování. Soudní exekutor vybíraný jedním z účastníků může být spravedlivý, avšak ne nezávislý a nestranný.

²² KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 1-8.

²³ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 17.

Skutečnost, že soudní exekutor je vybírán oprávněným otevírá možnosti aplikace skrytých ekonomických výhod, které lze v některých případech považovat za nezákonné. Ekonomická závislost soudního exekutora na oprávněném, která může být motivována i jen podvědomou snahou vyjít oprávněnému vstříc, je v rozporu se zásadou rovnosti stran zakotvenou v ust. § 18 odst. 1 EŘ. S ohledem na skutečnost, že na soudního exekutora by mělo být hleděno jako na postavení soudce, odporuje právní úprava rovněž právu na zákonného soudce dle čl. 38 odst. 1 LZPS.²⁴

Jak již bylo v této práci zmíněno, volba soudního exekutora je výlučně věcí oprávněného. Soud nemá možnost na základě vlastního uvážení posuzovat vhodnost pověření konkrétního exekutora ve vztahu k určité konkrétní kauze, tudíž nemůže odmítnout pověřit určitého exekutora proto, že sídlo jeho úřadu je vzdálené od bydliště či sídla povinného.²⁵ V souladu s tím, že soudní exekutor může být z kteréhokoli místa v ČR, je častým jevem velká fyzická vzdálenost mezi exekutorem a povinným. Tato skutečnost tak ztěžuje možnost povinného splatit dluh v hotovosti na pokladně či celkově osobně komunikovat s exekutorem. Další nevýhodou jsou i zvýšené náklady na cestovné a na provedení mobiliárních exekucí, které mohou na straně povinných ohrožovat jejich motivaci ke splácení pohledávek.

Značné náklady a problémy jsou rovněž spojeny s mnohostí exekutorů u jednoho povinného. V případě, kdy má povinný více exekutorů, je vystaven povinnosti platit náklady ve vícero paralelně běžících řízeních. Tento stav má nepříznivý dopad také na další dotčené instituce spojené s povinným, kterými jsou např. zaměstnavatel nebo banka, neboť tyto subjekty komunikují s mnoha exekutory, dochází k dublování nákladů a administrativních činností.²⁶

Přes veškeré snahy a diskuze o zavedení místní příslušnosti exekutorů nedošlo v tomto ohledu dosud k výrazným změnám, a nález Ústavního soudu Pl. ÚS 15/18 ze dne 2. 11. 2021 toho není výjimkou. Ústavní soud v uvedeném nálezu shrnul názory zastánců, ale také odpůrců zavedení místní příslušnosti

²⁴ *Nález Ústavního soudu ze dne 02.11.2021, sp. zn.: Pl. ÚS 15/18.*

²⁵ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9.

²⁶ Návrh senátního návrhu zákona senátorky Adély Šípové, kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Tisk č. 143*. Praha: Senát Parlamentu České republiky, 13. funkční období, 09.09.2021. Dostupné také z: <https://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/100561/84391>.

soudních exekutorů. S ohledem na to, že dosud byla tato podkapitola věnována některým důvodům pro zavedení místní příslušnosti, je vhodné věnovat prostor také souhrnu názorů opačných.

Mezi výhody stávající právní úpravy je řazena skutečnost, že věřitel si může vybrat svobodně svého soudního exekutora, na základě zkušeností z minulých případů nebo výsledků, a tím zachovat princip demokratické volby. Konkurence mezi soudními exekutory garantuje vysokou efektivitu systému vymahatelnosti a nutí neustále zvyšovat kvalitu odvedené práce, vylepšovat služby a aplikovat nové výpočetní technologie, přičemž zavedení teritoriality by mohlo vrátit exekuční řízení do období před účinností exekučního řádu a ze soudního exekutora by se stal zřejmě jen lepší soudní vykonavatel. Rovněž jsou pro soudní exekutory a jejich úřady zachovány rovné příležitosti ve smyslu výkonu činnosti i v „atraktivních“ lokalitách.

Za slabinu teritoriálního systému lze spatřovat jeho setrvání na kritériu trvalého pobytu povinného. Jestliže povinný fakticky nebydlí v obvodu příslušného soudu, pak teritorialita sice vylučuje soutěž exekutorů, pověřený soudní exekutor se však povinnému vzdaluje a náklady na vykonané cesty hradí věřitel, který neměl možnost výběru. Skutečnost, že v současné době převažují v exekuční praxi imobilární exekuce, rovněž nedává zavedení místní příslušnosti smysl.

Dle Ústavního soudu není zákonná úprava prosta nedostatků, avšak mělo by být věcí politického rozhodnutí zákonodárce, aby určil, zda je pro funkceschopnost soustavy vymáhání dluhů důležitější zájem na ochraně věřitelů, k čemuž směřuje zachování stávajícího systému, nebo naopak je třeba tento zájem potlačit a vyzdvihnout potřebu ochrany dlužníků.²⁷

²⁷ *Nález Ústavního soudu ze dne 02.11.2021, sp. zn.: Pl. ÚS 15/18.*

2. Insolvenční řízení dle zákona č. 182/2006 Sb.

Stav, kdy dlužník má více věřitelů, které není schopen po delší dobu plně uspokojit, a který často nastává právě během vykonávacího řízení, způsobuje, že vykonávací řízení přestává sloužit svému účelu. Na místě je tak třeba uvažovat o jiném uspořádání poměrů mezi dlužníkem a jeho věřiteli. Namísto individuálních nalézacích řízení či vykonávacího řízení s dostatečným majetkem dlužníka je třeba tento stav platební neschopnosti dlužníka řešit ve zvláštním kolektivním řízení, jež je tradičně označováno jako řízení úpadkové nebo insolvenční.²⁸

Tak jako byla první kapitola věnována samostatně exekučnímu řízení, bude pojata druhá kapitola ve stejném smyslu a bude věnována insolvenčnímu řízení, jeho průběhu, podstatě, pojmům a rovněž základním zásadám tohoto řízení.

2.1. Charakteristika insolvenčního řízení

Insolvenční řízení je samostatným a zvláštním druhem civilního procesu.²⁹ Zásadní právní předpis, kterým je zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve svém ust. § 1 stanoví, že insolvenčním řízením se rozumí „*řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů,*“ vzhledem k jeho zvláštní povaze se jím rovněž rozumí „*oddužení dlužníka.*“³⁰

Řízení vykazuje řadu specifík, přičemž k nejvýznamnějším patří spojení řízení nalézacího a vykonávacího a skutečnost, že v jeho rámci dochází k řešení sporů a vyúsťuje v majetkové uspořádání mezi mnoha subjekty. Další odlišností je rovněž doručování, neboť v insolvenčním řízení se uplatňuje způsob doručení vyhláškou, která se zveřejňuje v insolvenčním rejstříku.³¹

Aby mohl být insolvenční zákon aplikován, musí být na straně dlužníka splněna podmínka, že se nachází v úpadku. Insolvenční zákon rozlišuje dvě formy

²⁸ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 199.

²⁹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-714-6, s. 473.

³⁰ § 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

³¹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právnícké učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-714-6, s. 473.

úpadku, a to platební neschopnost a předlužení.³² Úpadkem je rozuměn hmotněprávní stav, kdy má dlužník více věřitelů a není schopen po delší dobu hradit své peněžité dluhy. V takovém případě hovoříme o platební neschopnosti dlužníka. Tyto podmínky zpřesňuje právní úprava tak, že požaduje, aby šlo o peněžité dluhy, u nichž je dlužník v prodlení déle než 30 dní. Insolvenční zákon stanoví čtyři vyvratitelné domněnky pro snazší osvědčení existence úpadku dlužníka, kterými jsou:³³

- I. dlužník zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků,
- II. dlužník neplní své peněžité závazky po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti,
- III. nebylo možné dosáhnout uspokojení některé splatné peněžité pohledávky věřitele proti dlužníkovi výkonem rozhodnutí nebo exekucí,
- IV. dlužník v probíhajícím insolvenčním řízení nepředložil seznam majetku a závazků dle ust. § 104 odst. 1 IZ poté, co mu to uložil insolvenční soud.³⁴

Podmínka platební neschopnosti je naplněna v situaci, kdy jsou alternativně naplněny uvedené vyvratitelné právní domněnky.³⁵ Druhá forma úpadku, kterou je předlužení, může nastat pouze u právnických osob a podnikajících fyzických osob. Předlužením rozumíme stav, kdy má dlužník více věřitelů a souhrn jeho dluhů převyšuje hodnotu jeho majetku.³⁶

Insolvenční řízení můžeme rozdělit na dvě základní fáze. Účelem první fáze je rozhodnout o tom, zda je dlužník v úpadku nebo hrozícím úpadku. V případě, že bylo insolvenčním soudem vydáno rozhodnutí o úpadku nebo hrozícím úpadku, nastává fáze druhá, ve které je třeba nalézt a přijmout řešení takového úpadku dlužníka. *„Způsobem řešení úpadku nebo hrozícího úpadku dlužníka v insolvenčním řízení se rozumí konkurs, reorganizace, oddlužení a zvláštní*

³² MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční zákon: komentář* [online]. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021 [cit. 2023-03-06]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-849-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>

³³ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 214.

³⁴ § 2 písm. a) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

³⁵ MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční zákon: komentář* [online]. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021 [cit. 2023-03-06]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-849-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>

³⁶ § 3 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

způsoby řešení úpadku, které tento zákon stanoví pro určité subjekty nebo pro určité druhy případů. ³⁷ Konkurs je likvidačním způsobem řešení úpadku, reorganizace a oddlužení jsou sanačními způsoby řešení úpadku.³⁸

Účastníky insolvenčního řízení jsou dlužník a věřitelé, kteří uplatňují své právo vůči dlužníku.³⁹

2.1.1. Zásady insolvenčního řízení

Insolvenční zákon ve svém § 5 vyjmenovává některé procesní zásady. Mezi tyto řadíme zásadu spravedlivého, rychlého, hospodárného a efektivního vedení řízení, přičemž všechny subjekty musí usilovat o to, aby žádný z účastníků nebyl nespravedlivě poškozen či nebyl nedobrovolně zvýhodněn a rovněž aby bylo řízení směřováno k rychlému a hospodárnému výsledku. Zásada specifické rovnosti věřitelů znamená, že věřitelé jsou si rovni, pouze pokud jim insolvenční zákon toto rovné postavení přiznává. Lze říci, že věřitelé jsou si rovni mezi sebou v rámci kategorie věřitelů či pohledávek. Dále zásada ochrany práv nabytých v dobré víře a zásada zákonného omezení smluvní volnosti věřitelů, neboť v rámci insolvenčního řízení mohou být věřitelům uložena omezení spočívající v povinnosti zdržet se všech jednání směřujících k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení výlučně tehdy, dovolí-li to zákon.

Zásady uvedené v ust. § 5 IZ nejsou jedinými zásadami insolvenčního řízení, neboť vedle nich se uplatní i další procesní zásady. Je potřeba zdůraznit princip zákonného soudce, který v tomto řízení nabývá ještě další rozměr, a to ve vztahu k insolvenčnímu správci, který je jmenován za dodržení všech zákonných podmínek. Rovněž je uplatňována zásada dispoziční, neboť řízení lze zahájit pouze na návrh oprávněné osoby, naopak zásada oficiality se uplatní výjimečně, a to pouze v rámci dohlédací činnosti insolvenčního soudu.

Dalšími zásadami jsou zásada jednotnosti řízení, zásada vyhledávací, zásada přímosti, zásada písemnosti, ale i ústnosti a zásada veřejnosti. Nemá-li insolvenční zákon vlastní úpravu a nepomohou ani základní zásady insolvenčního řízení,

³⁷ § 4 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

³⁸ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-600-5, s. 163.

³⁹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právnické učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-714-6, s. 480.

přiměřeně se aplikují příslušná ustanovení OSŘ o sporném řízení, není-li to možné, použijí se přiměřeně ustanovení ZŘS o nesporném řízení.⁴⁰

2.2. Postavení insolvenčního správce

Postavení insolvenčního správce je právně těžce uchopitelné, neboť na jedné straně vystupuje při výkonu funkce insolvenčního správce jako orgán veřejné moci, avšak na straně druhé, při výkonu dalších činností, působí jako soukromoprávní subjekt.⁴¹

„Insolvenční správce je zjednodušeně řečeno správcem cizího majetku, konkrétně správcem majetku dlužníka nebo majetku ve vlastnictví jiných osob, na který se po dobu trvání účinků insolvenčního řízení pohlíží jako na dlužníkuv majetek.“⁴²

Pojem insolvenčního správce je definován v §2 odst. 1 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, dle něhož je insolvenčním správcem fyzická osoba, která je oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce.⁴³ V odst. 2 je dále upravena definice insolvenčního správce jako veřejné obchodní společnosti nebo zahraniční obchodní společnosti nebo zahraničního sdružení, které poskytuje stejné záruky ručení společníků jako veřejná obchodní společnost, a je založena dle práva členského státu EU, členských států Dohody o evropském hospodářském prostoru a která je oprávněna vykonávat činnost insolvenčního správce.⁴⁴ Na území ČR může vykonávat činnost insolvenčního správce rovněž hostující insolvenční správce.⁴⁵

Insolvenčním správcem může být ustanovena osoba ze seznamu insolvenčních správců vedeného Ministerstvem spravedlnosti. V seznamu insolvenčních správců jsou zapsány osoby, kterým vzniklo právo výkonu činnosti insolvenčních správců dnem nabytí právní moci povolení.⁴⁶ Předpoklady pro získání povolení jsou plná svéprávnost, vzdělání v magisterském studijním programu na vysoké škole, vykonání zkoušky insolvenčního správce, bezúhonnost,

⁴⁰ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 218-220.

⁴¹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 321.

⁴² *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.07.2016, sp. zn.: 29 ICdo 49/2014.*

⁴³ § 2 odst. 1 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích.

⁴⁴ § 2 odst. 2 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích.

⁴⁵ § 2 odst. 3 a 4 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích.

⁴⁶ ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-600-5, s. 172.

vykonání odborné praxe v oblasti související s výkonem funkce insolvenčního správce po dobu nejméně 3 let, uzavření smlouvy o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem funkce insolvenčního správce.⁴⁷

Svou činností má směřovat k naplnění cíle insolvenčního řízení, tedy k vypořádání majetkových vztahů osob dotčených úpadkem dlužníka. Povinností insolvenčního správce je řádně spolupracovat se soudem i věřitelskými orgány a činit vše pro hladký průběh insolvenčního řízení. Z řady povinností je možné uvést povinnost zjistit majetek dlužníka, zpracovat a přezkoumat přihlášky pohledávek věřitelů, podávat insolvenčnímu soudu pravidelné zprávy o stavu insolvenčního řízení. Rovněž je povinností insolvenčního správce postupovat svědomitě a s odbornou péčí. Je povinen usilovat o to, aby věřitelé byli uspokojeni v co nejvyšší míře, dále upřednostnit společný zájem věřitelů před zájmy vlastními i zájmy jiných osob.⁴⁸

Insolvenční správce jedná svým jménem na účet dlužníka, jestliže na něj přešlo oprávnění nakládat s majetkovou podstatou. Tímto jednáním je zejména právní jednání, jímž insolvenční správce zpeněžuje majetkovou podstatu, nebo s ní jinak nakládá, a jeho úkony v incidenčních sporech a dalších sporech, kterých se místo dlužníka účastní.⁴⁹

Lze jej chápat jako zvláštní procesní subjekt. Přestože jednání insolvenčního správce nese atributy autoritativního rozhodování s dopadem do práv a povinností věřitelů, nelze přehlédnout, že rozhodování je významným způsobem podřízeno dohlédací pravomoci soudu, který je oprávněn do jeho činnosti významným způsobem zasahovat. V souladu s názory judikatury je insolvenční správce procesním subjektem, který je podřízen insolvenčnímu soudu, a proto tvoří součást moci soudní. Skutečnost, že svým způsobem je insolvenční správce veřejnoprávní orgán, nic na uvedeném nemění, neboť jeho pravomoc je odvozena z oblasti insolvenčního řízení, nikoli z oblasti veřejné správy.⁵⁰

⁴⁷ § 6 odst. 1 zákona č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích.

⁴⁸ MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční zákon: komentář* [online]. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021 [cit. 2023-03-08]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-849-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>

⁴⁹ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 236.

⁵⁰ MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční zákon: komentář* [online]. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021 [cit. 2023-03-08]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-849-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>

Dle vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů (insolvenční tarif) má insolvenční správce právo na odměnu a náhradu hotových výdajů. Tyto se uspokojují z majetkové podstaty, nestačí-li to, tak ze zálohy na náklady insolvenčního řízení a není-li jejich uspokojení možné ani z těchto zdrojů, hradí je stát.

Insolvenční správce odpovídá za škodu či jinou újmu, kterou způsobil tím, že při výkonu své funkce porušil povinnosti, které mu ukládá zákon, nebo mu byly uloženy rozhodnutím soudu, jakož i tím, že při jejím výkonu nepostupoval s odbornou péčí. Dále odpovídá za škodu nebo jinou újmu způsobenou určitými osobami, kterých použil k plnění svých úkolů. Rovněž odpovídá insolvenční správce za škodu nebo jinou újmu, která věřiteli s pohledávkou za majetkovou podstatou vznikla tím, že nemohla být uspokojena jeho pohledávka vzniklá na základě právního jednání insolvenčního správce.⁵¹

2.2.1. Ustanovení insolvenčního správce

Osobu insolvenčního správce ustanovuje insolvenční soud, přičemž nejčastěji se tak děje v usnesení o úpadku.⁵² Je-li s rozhodnutím o úpadku rovněž spojeno rozhodnutí o povolení reorganizace a v předloženém reorganizačním plánu je určena osoba insolvenčního správce, ustanoví soud správcem tuto osobu.

Insolvenční soud může ustanovit předběžným opatřením i bez návrhu před rozhodnutím o úpadku předběžného insolvenčního správce, který vykonává činnosti před rozhodnutím o úpadku stanovené v zákoně a uložené mu insolvenčním soudem, přičemž ten má práva a povinnosti, které mu insolvenční soud vymezí. Jestliže nestanoví soud jinak v rozhodnutí o úpadku, stává se předběžný správce po tomto rozhodnutí insolvenčním správcem s plnou působností.

Je-li insolvenční správce vyloučen z některých úkonů pro svůj poměr jen k některému z dlužníkových věřitelů nebo jen k některému ze zástupců dlužníkových věřitelů a rovněž není se zřetelem k charakteru pohledávky

⁵¹ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 236-237.

⁵² MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční zákon: komentář* [online]. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021 [cit. 2023-03-08]. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-849-8. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>

dlužníkovu věřitele a jeho postavení v insolvenčním řízení důvod pochybovat o tom, že takový vztah ovlivní celkový způsob výkonu práv a povinností insolvenčního správce, může být insolvenčním soudem ustanoven pro tyto úkony oddělený insolvenční správce. Je-li z některých úkonů insolvenční správce vyloučen proto, že mohou odporovat společnému zájmu věřitelů v insolvenčním řízení, ve kterém byl rovněž ustanoven insolvenčním správcem, ustanoví soud pro tyto úkony odděleného insolvenčního správce vždy.

Insolvenční soud může ustanovit rovněž zvláštního insolvenčního správce, a to v případech, kdy je nutné řešit v rámci insolvenčního řízení problematiku, jenž vyžaduje odborné specializace.⁵³

Insolvenční správci jsou určováni postupně, tzv. rotačním způsobem ze seznamu insolvenčních správců. Osobu konkrétního insolvenčního správce určuje soud na návrh předsedy soudu, který není rozhodnutím, ale opatřením. Insolvenční správce je vybírán dle pořadí ze subjektů zapsaných v obvodu krajského soudu, který je insolvenčním soudem dlužníka.⁵⁴ V ust. § 25 odst. 5 IZ je stanovena z uvedeného výjimka, která umožní ustanovit osobu insolvenčního správce mimo stanovené pořadí, je-li to nezbytné se zřetelem k dosavadnímu stavu insolvenčního řízení, k osobě dlužníka a k jeho majetkovým poměrům, jakož i odborné způsobilosti insolvenčního správce, jeho dosavadní činnosti a k jeho zatížení. Předseda soudu takový postup vždy zdůvodní.⁵⁵

⁵³ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 235-239.

⁵⁴ KOZÁK, J. § 25 [Ustanovení insolvenčního správce]. In: BROŽ, J., BUDÍN, P., DADAM, A., KOZÁK, J., PACHL, L., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-3-9]. ASPI_ID KO182_2006CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

⁵⁵ § 25 odst. 5 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

3. Střet exekučního a insolvenčního řízení

Třetí kapitola se bude věnovat střetu exekučního a insolvenčního řízení, ke kterému zejména z důvodu mnohočetností exekucí na jednoho povinného, špatné ekonomické situaci povinných nebo v důsledku úmyslného odvrácení úkonů soudního exekutora, dochází poměrně často. Exekuční řád stanovuje pravidla postupu v případě souběhu těchto řízení, avšak v důsledku proměnlivé judikatury, nejednotného přístupu insolvenčních správců a soudních exekutorů panuje dnes v souběhu exekučního a insolvenčního řízení až nezdravá míra právní nejistoty ohledně nákladů exekutora.⁵⁶

Nejprve bude v této kapitole nastíněn vzájemný vztah obou řízení a následně rozebrány účinky insolvenčního řízení na exekuční řízení.

3.1. Vztah exekučního a insolvenčního řízení

Exekuční a insolvenční řízení představují dva samostatné postupy, které probíhají za podmínek stanovených v příslušných zákonech zpravidla bez vzájemných vazeb a propojení. Cíl a účel těchto řízení není totožný.⁵⁷ Jak již bylo v této práci zmiňováno, tak základní myšlenkou a cílem exekučního řízení je individuální uspokojení věřitele (oprávněného) tehdy, kdy není dlužník ochoten dluh dobrovolně hradit. Oproti tomu cíl insolvenčního řízení je kolektivní uspokojení všech přihlášených věřitelů až v situaci, kdy dlužník není schopen vlivem své ekonomické situace hradit svůj dluh. Závěrem z těchto základních odlišností jednoznačně je, že z časového hlediska má exekuční řízení před insolvenčním řízením přednost.⁵⁸

Skutečnost, že ohledně vymožení závazku dlužníka již probíhá exekuce, nebrání zahájení insolvenčního řízení. Ve vztahu k exekučnímu řízení je insolvenční řízení zvláštním režimem, přičemž uspokojení pohledávky v insolvenčním řízení by mělo mít přednost. Jedním z principů insolvenčního řízení je, že rozhodnutí o majetkové podstatě a nárocích o na ni má být v co největší míře koncentrováno před insolvenční soud. Věřitelé jsou povinni zdržet se jednání

⁵⁶ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 321.

⁵⁷ HÁSOVÁ, Jiřina. Vztah exekučního a insolvenčního řízení. *Komorní listy*. [online] Exekutorská komora České republiky, 2012, (1/2012), s. 13-20 [cit. 2023-03-21]. Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>

⁵⁸ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 321.

směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení, ledaže by to připouštěl zákon. Obě řízení však mohou přesto do jisté míry probíhat vedle sebe, alespoň pokud jde o možnost dosažení nařízení exekuce. V souvislosti s tímto bývá upozorňováno, že umožnění průběhu obou řízení nebývá sledováno jako důvodným, například proto, že vznikají dvojí náklady spojené s vedením těchto řízení a možnost paralelního vedení obou řízení by bylo vhodné opustit.⁵⁹

Insolvenční zákon ve svém § 7 stanoví, že „*ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.*“⁶⁰ Insolvenční zákon na pravidla o výkonu rozhodnutí a exekucích odkazuje, pokud jde o důvodu popření dlužníkem v reorganizaci a oddlužení, určení majetku, který do majetkové podstaty nepatří, zpeněžení majetkové podstaty a provádění srážek z příjmů podnikatelů i nepodnikatelů.⁶¹

3.2. Účinky insolvenčního řízení na exekuční řízení

Jako základní ustanovení, které upravuje vztah mezi insolvenčním a exekučním řízením, můžeme považovat § 46 odst. 7 EŘ, na základě kterého je založena povinnost soudního exekutora, aby po zahájení insolvenčního řízení nečinil žádné úkony, jimiž se provádí exekuce.⁶² Rovněž je se zahájením insolvenčního řízení spojen účinek týkající se exekuce, která by postihovala majetek ve vlastnictví dlužníka, jakož i jiný majetek, který náleží do majetkové podstaty. Exekuci lze nařídit nebo zahájit, avšak nelze ji provést.

Uvedené znamená, že v probíhající exekuci po zahájení insolvenčního řízení soudní exekutor nemůže činit žádné úkony, jimiž by se prováděla exekuce postihující majetek povinného.⁶³ Exekutor se tak omezí pouze na provádění lustrací a součinností a nepostihuje majetek povinného. Bylo-li již v rámci insolvenčního řízení rozhodnuto o úpadku insolvenčního dlužníka, a oprávněný přesto podal

⁵⁹ H ÁSOVÁ, Jiřina. Vztah exekučního a insolvenčního řízení. *Komorní listy*. [online] Exekutorská komora České republiky, 2012, (1/2012), s. 13-20 [cit. 2023-03-21] . Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>

⁶⁰ § 7 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

⁶¹ JIRMÁSEK, Tomáš. § 7 [Použití občanského soudního řádu a zákona o zvláštních řízeních soudních]. In: SPRINZ, Petr, JIRMÁSEK, Tomáš, ŘEHÁČEK, Oldřich, VRBA, Milan, ZOUBEK, Hynek a kol. Insolvenční zákon. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023.

⁶² WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 324.

⁶³ SVOBODA, Karel, Miroslav HROMADA, Jiří LEVÝ, David VLÁČIL, Šárka TLÁŠKOVÁ a Tomáš PIRK. *Náklady řízení*. V Praze: C.H. Beck, 2017. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-650-0, s. 258.

exekuční návrh, je na místě na základě pokynu soudu tento exekuční návrh odmítnout.

Podání insolvenčního návrhu je rozhodným okamžikem pro aplikaci ust. § 46 odst. 7 EŘ. V okamžiku, kdy se na webovém portálu insolvenčního rejstříku objeví nově zahájené insolvenční řízení, ze kterého je patrné, že byl podán insolvenční návrh, soudní exekutor postupuje v souladu s § 46 odst. 7 EŘ ve spojení s § 109 odst. 1 písm. c) IZ. Po podání insolvenčního návrhu exekutor vyčkává na rozhodnutí insolvenčního soudu o podaném návrhu, pokud není rozhodnuto o úpadku dlužníka, je exekutor oprávněn dále provádět exekuci. V opačném případě se aplikuje § 140e IZ a činnost soudního exekutora se omezí pouze na kontrolu stavu insolvenčního řízení nebo také na provádění lustrací a součinností.

Výjimkou však může být exekuce, která nepostihuje majetkovou podstatu povinného. Jestliže nedojde k zásahu do majetkové podstaty, je možné provést např. exekuci vyklizením, neboť taková činnost do majetkové podstaty nijak nezasahuje. Náklady vzniklé provedením exekuce na nepeněžitě plnění je pak možné vymáhat i již v zahájeném řízení, neboť tyto náklady jsou po zjištění úpadku nově vzniklými, na které by se nemělo vztahovat rozhodnutí o úpadku.⁶⁴

3.2.1. Vymožené plnění před a po podání insolvenčního návrhu

Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp. zn. 32 Cdo 3594/2007 vyslovil, že zaplacením dluhu dlužníkem na účet soudního exekutora zaniká dluh dlužníka vůči věřiteli. Možné prodlení soudního exekutora s předáním vymožené částky oprávněnému je věcí vnitřního vztahu právě mezi exekutorem a oprávněným. Tento stav nemůže jít k tíži povinného.⁶⁵ Další rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 20 Cdo 4267/2007 stanovil, že jestliže oprávněný na základě dohody s exekutorem označí jako účet, na který má být připsáno plnění, je exekuce provedena plněním na účet exekutora. Následný převod peněžních prostředků soudním exekutorem na účet oprávněného je z tohoto hlediska bez významu.⁶⁶

Výše uvedené tak podporuje závěr, že plnění, které bylo vymoženo před podáním insolvenčního návrhu, a které soudní exekutor do podání insolvenčního

⁶⁴ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 324-325.

⁶⁵ *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18.02.2007, sp. zn.: 32 Cdo 3594/2007.*

⁶⁶ *Rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn.: 20 Cdo 4267/2007.*

návrhu oprávněnému nezaslal, může oprávněnému zaslat i po podání insolvenčního návrhu.⁶⁷

Ve smyslu § 46 odst. 7 EŘ soudní exekutor rozhodne usnesením o odpočtu nákladů exekuce z takto vymoženého plnění a o vydání zbylého vymoženého plnění insolvenčnímu správci. Vymožené plnění vydá bezodkladně, a to po nabytí právní moci tohoto usnesení. Při aplikaci uvedeného ustanovení soudní praxe opakovaně doznala změn.⁶⁸

Nejvyšší soud vyslovil ve svém rozhodnutí 21 Cdo 3182/2014 závěr, že soudní exekutor je povinen po zahájení insolvenčního řízení na majetek v exekuci povinného vydat do majetkové podstaty úpadce veškeré vymožené plnění bez odpočtu nákladů exekuce. Svou pohledávku na nákladech exekuce soudní exekutor následně přihlásí jako věřitel do insolvenčního řízení.⁶⁹ Ústavní soud však v nálezu sp. zn. IV ÚS 378/16 dospěl k opačnému názoru, dle kterého se náklady exekuce nestávají součástí majetkové podstaty v insolvenčním řízení a soudní exekutor tak může postupovat v souladu s § 46 odst. 7 EŘ.⁷⁰

Mohou nastat situace, kdy po rozhodnutí o úpadku povinného v rámci exekučního řízení dojde k úhradě části pohledávky. Plnění uhrazené třetí osobou není součástí majetkové podstaty, a je tedy možné jej vypořádat standardně, jako by insolvenční řízení neprobíhalo. Naopak pokud by došlo k plnění na základě některého z dříve provedených způsobů exekuce, je nutné vydat usnesení o vydání výtěžku insolvenčnímu správci, a to ve smyslu § 46 odst. 7 po odpočtu nákladů exekuce.⁷¹

3.2.2. Exekuce a jednotlivé způsoby řešení úpadku

Ve smyslu § 266 odst. 1 písm. k) se prohlášením konkursu exekuce nepřerušuje.⁷² Účastníkem exekučního řízení nadále zůstává dlužník na straně povinného, avšak jde-li o exekuci, ve které vy stupuje dlužník jako oprávněný, stává

⁶⁷ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 324-325.

⁶⁸ SVOBODA, Karel, Miroslav HROMADA, Jirí LEVÝ, David VLÁČIL, Šárka TLÁŠKOVÁ a Tomáš PIRK. *Náklady řízení*. V Praze: C.H. Beck, 2017. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-650-0, s. 259.

⁶⁹ *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.10.2014, sp. zn.: 21 Cdo 3182/2014.*

⁷⁰ *Nález Ústavního soudu ze dne 27.09.2016, sp. zn.: IV. ÚS 378/16.*

⁷¹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 326.

⁷² *§ 266 odst. 1 písm. k) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).*

se prohlášením konkursu insolvenční správce oprávněným namísto dlužníka. Po skončení konkursu zanikají účinky prohlášení konkursu, nedochází k osvobození od placení pohledávek a soudní exekutor může pokračovat v exekuci.⁷³

Reorganizace je způsob řešení úpadku, při kterém dochází k postupnému uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníkovy podniku podle schváleného reorganizačního plánu.⁷⁴ Vztah exekuce a reorganizace nalezneme v § 360 IZ, který stanoví, že po účinnosti reorganizačního plánu lze proti dlužníku nařídit a provést exekuci k vymožení pohledávky stanovené reorganizačním plánem. Pokud však byla pohledávka popřena, exekuci lze vést pouze v případě právní moci rozhodnutí insolvenčního soudu o zjištění této pohledávky.⁷⁵ Práva všech věřitelů vůči dlužníkovi obecně zanikají účinností reorganizačního plánu.⁷⁶ S ohledem na to, že v průběhu reorganizace může dojít ke zrušení reorganizačního plánu, je vhodné, aby soudní exekutor vyčkal na skutečnost, zda povinný reorganizační plán splní, a exekuci zastaví případně až poté.

Nejčastějším řešením úpadku je oddlužení, přičemž účinky oddlužení se nevztahují na dluhy, které vzniknou v období po rozhodnutí o úpadku. Na takové dluhy lze vést exekuční řízení, a to na veškerý majetek povinného, který nepodléhá zvolenému způsobu oddlužení. S majetkem, který v oddlužení zůstává dlužníkovi (podle způsobu oddlužení), může dlužník volně nakládat. Soudní exekutor přes tuto skutečnost neruší vydané exekuční příkazy.⁷⁷ Splnění oddlužení vezme insolvenční soud na vědomí rozhodnutím, jehož právní mocí insolvenční řízení končí.⁷⁸ Splnil-li dlužník všechny povinnosti řádně a včas, spojí insolvenční soud s rozhodnutím o splnění oddlužení rozhodnutí, jímž jej osvobodí od placení zbytku neuspokojených přihlášených pohledávek, dále pohledávek, ke kterým se v insolvenčním řízení nepřihlíželo nebo těch, které přihlášeny nebyly, ačkoli být přihlášeny měly a pohledávky dle § 170 IZ.⁷⁹ Pohledávka v exekučním řízení se tak

⁷³ HÁSOVÁ, Jiřina. Vztah exekučního a insolvenčního řízení. *Komorní listy*. Exekutorská komora České republiky, 2012, (1/2012), s. 13-20. Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>.

⁷⁴ § 316 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

⁷⁵ § 360 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

⁷⁶ § 356 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

⁷⁷ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 329

⁷⁸ § 413 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

⁷⁹ § 414 odst. 1-4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

stává *naturální obligací* a exekuce bude soudním exekutorem zastavena na základě § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ.⁸⁰

⁸⁰ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 328.

4. Náklady exekučního a insolvenčního řízení

Pro dosažení cíle této diplomové práce, tedy komparace nákladů exekučního a insolvenčního řízení, je významné vymezit jednotlivé náklady, které v rámci exekučního a insolvenčního řízení vznikají.

Nejprve budou vymezeny náklady exekučního řízení, způsob stanovení jejich výše a rovněž bude věnován prostor částečně novele exekučního práva, kterou je dle mého názoru, s ohledem na finanční zátěž soudních exekutorů a odepření nároku na náhradu nákladů dle exekutorského tarifu, nezbytné zmínit. Následně bude stejným způsobem postupováno ohledně nákladů insolvenčního řízení, tedy budou vymezeny a bude popsán způsob stanovení jejich výše.

4.1. Náklady exekučního řízení

V průběhu exekučního řízení vznikají náklady, kterými jsou náklady exekuce, náklady oprávněného a náklady plátce mzdy. Zákonnou právní úpravu nákladů exekučního řízení nalezneme v hlavě VII. exekučního řádu a dále v hlavě VIII. exekučního řádu, která upravuje odměnu soudního exekutora. Způsob stanovení nákladů exekučního řízení upravuje vyhláška č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

4.1.1. Náklady exekuce

Z odborného hlediska jsou náklady exekuce chápány jako abstraktní pojem mající svou legální definici v § 87 odst. 1 exekučního řádu. Za tímto pojmem se skrývá několik kategorií nákladů exekuce, které mohou vzniknout v zákonem stanovených podmínkách.⁸¹

Shodně jako v soudním výkonu rozhodnutí jdou náklady exekutora i oprávněného k tíži povinného. Náklady se vymohou v průběhu exekuce, ve které vznikly, společně s plněním, které je nuceně realizováno.⁸² Tento princip však neplatí, jestliže exekuce skončí neúspěšně. Pro tento případ nám stanoví § 89 EŘ, že „v případě zastavení exekuce pro nemajetnost hradí paušálně určené či účelně vynaložené výdaje exekutorovi oprávněný.“⁸³

⁸¹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 121.

⁸² SVOBODA, Karel. *Exekuční řád: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-863-4, s. 836.

⁸³ § 89 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

Nová právní úprava v §265a OSŘ, platná od 1. 1. 2022 významně zasáhla do vymáhání nákladů exekuce. Nově se výtěžek dosažený exekucí započte nejprve na náklady exekuce, poté na jistinu vymáhané pohledávky, pak na úroky, pak na úroky z prodlení, a nakonec na náklady oprávněného. Z uvedeného vyplývá, že náklady exekuce se v exekuci uspokojí jako první. Soudní exekutor z prvního výtěžku, který získá provedením exekuce dle § 46 odst. 4 exekučního řádu, nejprve uspokojí náklady exekuce v takové výši, která zcela jistě vznikne. První vymožené plnění tak bude zaúčtováno na paušální hotové výdaje soudního exekutora, jeho minimální odměnu a příslušnou DPH, případně budou uspokojeny i další již fakticky vzniklé náklady exekuce, které se nezahrnují do paušální náhrady, a také již vzniklá náhrada cestovních výdajů, náhrada za ztrátu času a náhrada za doručení písemností. Nadále se bude uspokojovat částečně vždy nárok oprávněného v určeném pořadí a částečně další odměna soudního exekutora v rozsahu vymoženého plnění na základě PÚNE.⁸⁴

Jednotlivé složky nákladů exekuce jsou vyjmenované v § 87 odst. 1 EŘ a jejich bližší specifikaci a určení jejich výše stanoví exekutorský tarif. Těmito složkami jsou:

- a) odměna soudního exekutora,
- b) náhrada hotových výdajů,
- c) náhrada cestovních výdajů a náhrada za ztrátu času,
- d) náhrada za doručení písemností,
- e) odměna a náhrada nákladů správce závodu a správce nemovité věci,
- f) DPH.⁸⁵

4.1.1.1. Odměna soudního exekutora

Odměna soudního exekutora je jednou ze složek celkové množiny nákladů exekuce. Jedná se o jednu z nejdůležitějších kategorií nákladů exekuce, která je úplatou za exekuční činnost a další činnost vykonávanou osobně exekutorem nebo jeho zaměstnanci, pokud zákon nestanoví, že za takovou činnost náleží exekutorovi zvláštní náhrada. Je tedy vyloučeno, aby soudní exekutor z titulu zaměstnavatele požadoval zvláštní úhradu mezd zaměstnanců v podobě náhrady hotových výdajů. Soudní exekutor musí v rámci své činnosti řádně rozlišit, jaký náklad je součástí

⁸⁴ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9.

⁸⁵ § 87 odst. 1 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

odměny a jaký náklad být součástí odměny nemůže, a je nutné jej považovat za náklad podmnožiny paušálně vymezených či účelně vynaložených nákladů.⁸⁶

Vyhláška č. 330/2001 Sb. (tzv. exekutorský tarif) je základním právním předpisem, který stanoví, jakým způsobem se vypočítává odměna soudního exekutora při realizaci různých druhů činností, kam patří odměna při exekuci peněžité pohledávky,⁸⁷ odměna za exekuci vyklizením,⁸⁸ odměna za exekuci odebráním věci,⁸⁹ odměna za exekuci rozdělením společné věci⁹⁰ a odměna za exekuci provedením prací a výkonů.⁹¹

4.1.1.1. Stanovení výše odměny při peněžitém plnění

Ustanovení § 5 odst. 1 ET upravuje způsob výpočtu odměny exekutora vymáhajícího na povinném peněžité plnění. Odměna se v tomto případě odvíjí od výše vymoženého plnění, které nemůže překročit obsah a rozsah uvedený v exekučním návrhu. Částka je tak tvořena vymáhanou pohledávkou včetně jejího příslušenství. Pro účely výpočtu odměny exekutora jsou z vymoženého plnění vyloučeny náklady exekuce a náklady oprávněného vzniklé v exekučním řízení. Naopak náklady oprávněného, které mu vznikly v nalézacím řízení, jsou do základu pro výpočet odměny započítávány.

Vymožené plnění je definováno v § 46 odst. 4 EŘ, dle kterého se za něj považuje plnění získané prováděním exekuce způsobem podle § 59 odst. 1 EŘ, dále plnění získané provedením exekuce podle § 46 odst. 6 EŘ, nebo plnění hrazené na vymáhanou povinnost od doručení vyrozumění o zahájení exekuce povinnému do skončení exekuce, nebylo-li získáno dle předchozích uvedených.

Je třeba říci, že částka uhrazená povinným ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy k „dobrovolnému“ plnění podle § 46 odst. 6 EŘ se do výpočtu odměny podle § 5 odst. 1 ET nezahrnuje. Zvláštní úpravu výše odměny v tomto případě nalezneme v § 11 odst. 1 ET, která se aplikuje tehdy, uhradí-li povinný celý vymáhaný nárok včetně nákladů exekuce.

⁸⁶ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 122.

⁸⁷ § 5 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

⁸⁸ § 7 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

⁸⁹ § 8 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

⁹⁰ § 9 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

⁹¹ § 10 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

V případě spojení exekucí u jednoho soudního exekutora dle § 37 odst. 3 EŘ, je třeba vycházet z principu, že spojením věcí se vymáhaná peněžitá plnění sčítají a odměna se vypočítává ze součtu vymoženého plnění. Minimální odměna uvedená v § 6 odst. 3 ET tedy připadá v úvahu pouze jedenkrát, stejně jako paušální náhrada hotových výdajů, a to tehdy, pokud ani při součtu vymožených plnění odměna tuto částku nepřesáhne. Za předpokladu, že bude zahájeno další exekuční řízení až poté, kdy již předchozí exekuce skončila, nelze ust. §37 odst. 3 EŘ aplikovat.⁹²

V § 5 odst. 2 a 3 ET je určen způsob stanovení odměny soudního exekutora pro případ, kdy v důsledku jeho postupu při exekuci prodejem movitých věcí, prodejem či správou nemovitých věcí a postižením závodu došlo k uspokojení dalších osob, které měly pohledávky za povinným.⁹³ Odměna soudního exekutora se vypočítává ze součtu veškerých částek, které byly vyplaceny oprávněnému a věřitelům povinného k uspokojení nároků těchto osob. Rovněž je třeba do základu pro výpočet odměny částku daně exekutorem vyplacenou dle § 108 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, neboť i tato částka byla vymožena a následně převedena ke splnění pohledávky, která vznikla státu prodejem obchodního majetku povinného, který je plátcem DPH.⁹⁴

Ustanovení § 5 odst. 4 ET upravuje postup při určení odměny při vymáhání opěťujícího plnění, kterým typicky bývá měsíčně placené výživné či renta zaměstnance. Základem pro určení odměny je výše vymoženého plnění nezahrnujícího náklady exekuce a náklady oprávněného. Je-li základem pro určení odměny výše plnění nezahrnujícího náklady exekuce a náklady oprávněného, jež bylo vymoženo na opěťující se dávky, které se staly splatnými ode dne zahájení exekučního řízení, nesmí základ pro určení odměny přesáhnout pětinasobek hodnoty ročního plnění. Jestliže v průběhu času dojde k vyčerpání určené odměny v pětinasobku ročního plnění, právní úprava nárok na další odměnu již nepřiznává.⁹⁵

⁹² KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9.

⁹³ § 5 odst. 2 a 3 vyhlášky č. 330/2001 Sb., *exekutorský tarif*.

⁹⁴ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9.

⁹⁵ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 126-127.

Odměna soudního exekutora je ve smyslu ust. § 6 ET určena procentní sazbou v závislosti na výši vymožené peněžité částky. Dle ust. § 6 odst. 1 odměna za exekuci ukládající zaplacení peněžité částky činí:⁹⁶

Tabulka 1: Odměna soudního exekutora při peněžitém plnění

Peněžítá částka	Odměna exekutora
do 3 000 000 Kč základu	15 %
z přebývající částky až do 40 000 000 Kč základu	10 %
z přebývající částky až do 50 000 000 Kč základu	5 %
z přebývající částky až do 250 000 000 Kč základu	1 %

Zdroj: § 6 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif, zpracováno autorkou

Do základu se nezapočítává částka nad 250 000 000 Kč, tudíž s ohledem na to může činit maximální výše odměny 6 650 000 Kč.⁹⁷ Naopak minimální výše odměny činí 2 000 Kč⁹⁸, a to v řízeních zahájených od 1. 4. 2017, přičemž v řízeních zahájených dříve je minimální odměna stanovena ve výši 3 000 Kč.⁹⁹

4.1.1.1.2. Stanovení výše odměny při nepeněžitém plnění

Exekuční řád uvádí ve svém § 59 odst. 2 taxativní výčet způsobů provedení exekuce ukládajících jinou povinnost než zaplacení peněžité částky. Těmito způsoby provedení jsou vyklizení, odebrání věci, rozdělení společné věci a provedení prací a výkonů.¹⁰⁰ Exekutorský tarif pak upravuje odměnu pro výše uvedené způsoby provedení exekuce na jiné než peněžité plnění.

Soudnímu exekutorovi náleží odměna ve výši 10 000 Kč za vyklizení každé nemovité věci, stavby, bytu nebo místnosti.¹⁰¹ Základním kritériem pro stanovení výše odměny dle § 7 ET je to, jak jsou vyklizené nemovitosti označeny v exekučním titulu.¹⁰² Je-li v exekučním titulu vymezena stavba nebo byt, není podstatné, zda jsou tvořeny několika místnostmi, neboť se jedná o vyklizení celku. Ukládá-li exekuční titul vyklizení několika místností, náleží odměna za každou

⁹⁶ § 6 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

⁹⁷ § 6 odst. 2 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

⁹⁸ § 6 odst. 3 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

⁹⁹ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9.

¹⁰⁰ § 59 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

¹⁰¹ § 7 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

¹⁰² *Nález Ústavního soudu ze dne 23.03.2021, sp. zn.: I. ÚS 1565/19.*

vyklizovanou místnost s výjimkou těch prostor, které jsou určeny k tomu, aby byly trvale užívány s těmito místnostmi, a tvoří tak jejich příslušenství. Vyklizení nemovitých věcí se dotýká rovněž pozemků. Při určení odměny za vyklizení pozemku či jeho části je pro určení počtu vyklizovaných pozemků rozhodné, kolik parcel dle počtu parcelních čísel je vyklizováno.¹⁰³

Odměna soudního exekutora za exekuci odebráním věci činí za každou odebranou věc nebo soubor věcí 15 % z jejich hodnoty, zároveň minimální odměna činí 2 000 Kč za každou stanovenou věc nebo soubor věcí.¹⁰⁴ Horní výše odměny není nijak omezena. Z časového hlediska je pro určení odměny rozhodující hodnota věci v době jejího odebrání.¹⁰⁵

Výše odměny soudního exekutora za exekuci rozdělením společné věci se v případě, kdy má být společná věc prodána a její výtěžek rozdělen mezi spoluvlastníky, vypočte podle § 6 ET jako pro peněžité plnění, přičemž základem pro určení výše odměny je výtěžek prodeje věci. Jestliže má být věc rozdělena jinak než prodejem, činí odměna soudního exekutora 6 000 Kč za každou rozdělovanou věc.¹⁰⁶

Posledním uvedeným způsobem v § 59 odst. 2 EŘ je provedení prací a výkonů. Odměna soudního exekutora činí 6 000 Kč za každý vykonaný exekuční titul, který ukládá právě provedení prací a výkonů.¹⁰⁷

4.1.1.1.3. Smluvní odměna

„Exekutor a oprávněný mohou uzavřít písemnou smlouvu o vedení exekuce, v níž mohou sjednat smluvní odměnu za vedení exekuce. Smluvní odměna není nákladem exekuce. Tím není dotčeno právo exekutora na odměnu, náhradu hotových výdajů, náhradu za doručení písemností a náhradu za ztrátu času.“¹⁰⁸

Z toho, že smluvní odměna není nákladem exekuce, jednoznačně vyplývá, že se jedná o nárok soudního exekutora vůči oprávněnému, a nikoliv nárok soudního exekutora vůči povinnému. Účelem smluvní odměny tedy nemůže být větší zatížení povinného a pro povinného není rozhodující, zda mezi soudním

¹⁰³ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9.

¹⁰⁴ § 8 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

¹⁰⁵ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 1119-1120.

¹⁰⁶ § 9 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

¹⁰⁷ § 10 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

¹⁰⁸ § 90 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

exekutorem a oprávněným byla smluvní odměna uhrazena, neboť povinný bude nadále povinen hradit pouze odměnu stanovenou v exekutorském tarifu. Je tedy zjevné, že část smluvní odměny, jež převyšuje exekutorským tarifem stanovenou výši odměny, hradí exekutorovi oprávněný, který je účastníkem písemné smlouvy, ve které je smluvní odměna upravena.¹⁰⁹

Zcela odlišný režim od smluvní odměny podle § 90 odst. 2 EŘ má sjednaná výše hotových výdajů dle § 89 věty třetí EŘ. Ve smyslu tohoto ustanovení je dána možnost soudního exekutora sjednat předem s oprávněným výši hotových výdajů pro případ, kdy exekuce bude neúspěšná. Taková dohoda může být uzavřena před zahájením exekučního řízení, nebo v jeho průběhu, avšak dříve, než soud nebo exekutor přistoupí k zastavení exekuce¹¹⁰ v důsledku bezvýslednosti exekuce, nemajetnosti povinného, zánikem obchodní společnosti nebo v důsledku zavinění oprávněného, které nastává v případě, že soud exekutora nepověří nebo zruší exekuční titul. V takových případech mohou, na rozdíl od smluvní odměny, exekutor a oprávněný uzavřít dohodu, že náklady exekuce budou nižší, než jsou stanovené exekutorským tarifem.

V praxi je sjednaná výše hotových výdajů hojně využívána a je do jisté míry uplatňována jako nástroj konkurenčního boje mezi exekutory. Typicky se uzavírá s oprávněným, který předává soudnímu exekutorovi velké množství pohledávek buď najednou, nebo postupně. Smluvní odměna je naopak institutem, který je využíván velmi zřídka.

4.1.1.1.4. Odměna za další činnost

Další činnost soudního exekutora je vymezena v § 74 až 86 exekučního řádu. Konstrukce způsobů stanovení odměny je vystavěna na odkazující právní normě. V § 16 až 23 a § 26 exekučního tarifu je u způsobu odměny odkazováno na použití zvláštních předpisů, které upravují odměňování jiných právnických profesí, kterými jsou zejména advokáti či notáři.¹¹¹

¹⁰⁹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 128-129.

¹¹⁰ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 775.

¹¹¹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 129-130

4.1.1.2. Paušálně určené či účelně vynaložené hotové výdaje

Dalšími náklady exekučního řízení jsou paušálně určené či účelně vynaložené hotové výdaje, kam patří veškeré náklady, které nejsou kryty odměnou soudního exekutora.¹¹² Jedná se například o „*soudní a jiné poplatky, cestovní výdaje, poštovné, úhrady osobám provádějícím přepravu zásilek, telekomunikační poplatky, odborná vyjádření, opisy, fotokopie a náhrady nákladů na vložení či získání dat z centrálních informačních systémů.*“¹¹³

Ve smyslu § 13 odst. 1 ET je založeno právo soudního exekutora na náhradu hotových výdajů při provádění exekuce v paušální částce 3 500 Kč. Nepřekročí-li výdaje soudního exekutora uvedenou paušální částku, nemusí je exekutor jednotlivě odůvodňovat nebo prokazovat a nemusí je ani evidovat ve svém spisu či jiných kancelářských pomůckách.

Vystupuje-li v exekučním řízení více účastníků, navyšuje se paušální náhrada hotových výdajů. Jsou-li řízení účastni 2 oprávnění nebo 2 povinní, zvyšuje se paušální částka náhrady hotových výdajů o 30 %. Účastní-li se řízení více oprávněných než 2 nebo více povinných než 2, zvyšuje se paušální částka náhrady hotových výdajů bez ohledu na počet účastníků o 50 %.¹¹⁴

Naopak převýší-li náklady exekutora při exekuční činnosti částku paušální, může exekutor požadovat částku vyšší, odpovídající skutečně vynaloženým výdajům. Tyto konkrétní požadované výdaje musí soudní exekutor odůvodnit, a to z hlediska jejich vztahu ke konkrétní věci, ve které jsou požadovány, a také účelnosti jejich vynaložení. Takové výdaje musejí být v jednotlivých spisech doloženy fakturami, stvrzenkami či jinými doklady, a pokud to není možné, tak úředními záznamy.¹¹⁵

4.1.1.3. Náhrady nákladů a způsob jejich vypočtení

Poslední významnou množinou nákladů exekuce jsou náhrady nákladů, jež se pojí se třemi dílčími činnostmi, které zejména souvisejí s realizací mobiliární exekuce. Ustanovení § 87 EŘ definuje náhradu nákladů za doručení, za ztrátu času a náhradu

¹¹² WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 132.

¹¹³ § 13 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

¹¹⁴ § 13 odst. 9 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

¹¹⁵ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 1139.

cestovních výdajů. Tyto vyjmenované typy nákladů mají zákonem stanovený jiný způsob výpočtu nebo zákonem omezenou horní hranici jejich výše.¹¹⁶

4.1.1.3.1. Náhrada nákladů za doručení

Soudnímu exekutorovi přísluší náhrada za doručení písemností dle § 15 ET, pokud provedl doručení písemnosti vydané v exekučním řízení. Podmínkou pro uplatnění náhrady za doručení je, aby písemnosti doručil sám¹¹⁷ nebo prostřednictvím svých zaměstnanců. Náhrada tedy nepřísluší soudnímu exekutorovi, který pro doručení využil pošty nebo kurýrní služby.¹¹⁸

Tato náhrada se skládá z hotových výdajů, které byly účelně vynaloženy na doručení písemnosti a z paušální odměny ve výši 50 Kč za jedno doručení, a to i více písemností najednou. Jestli se soudnímu exekutorovi nepodaří doručit písemnost, náleží mu pouze náhrada hotových výdajů účelně vynaložených na doručení písemnosti.¹¹⁹

4.1.1.3.2. Náhrada za ztrátu času

Soudní exekutor je oprávněn účtovat cestovné a náhradu za ztrátu času stráveného cestou tehdy, koná-li cestu do místa výkonu exekuční činnosti a zpět, které je odlišné od sídla exekutora¹²⁰, tedy mimo obec, ve které je sídlo exekutorského úřadu.

Maximální výše náhrady za ztrátu času činí 500 Kč na jednu cestu tam a zpět. Limitovaná částka pokrývá náhradu za 2,5 hodiny cesty, a snižuje pro povinné důsledky neomezené volby soudního exekutora. Náhrada za ztrátu času přesahující uvedenou částku hradí soudnímu exekutorovi oprávněný. Náhrada činí 50 Kč za každou započatou čtvrt hodinu a čas je započítáván od okamžiku, kdy exekutor nebo jeho zaměstnanci opustí úřad.¹²¹

¹¹⁶ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 133.

¹¹⁷ *Rozhodnutí Okresního soudu v Českých Budějovicích, sp. zn.: 34 Nc 6992/2003.*

¹¹⁸ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 1148.

¹¹⁹ *§ 15 odst. 2 a 3 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.*

¹²⁰ *Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27.04.2016, č. j.:15 Kse 12/2015-73.*

¹²¹ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 1146-1147.

4.1.1.3.3. Náhrada cestovních výdajů

Cestovní náhrady jsou nejsložitější částí náhrady nákladů. Obsahově se člení na několik skupin a v otázce způsobu výpočtu odkazuje § 13 odst. 6 ET na zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

Prvou kategorií cestovních náhrad jsou jízdní výdaje nebo také „kilometrovné“, u nichž ust. § 13 odst. 6 ET odkazuje na § 156 a násl. ZP. Soudní exekutor i jeho zaměstnanci mají nárok na náhradu za používání silničního motorového vozidla. Podle aktuálně platné právní úpravy soudnímu exekutorovi náleží za každý kilometr jízdy základní sazba náhrady stanovená dle § 157 odst. 4 ZP a náhrada za spotřebované pohonné hmoty dle § 158 ZP. Ta se prokazuje účtenkou za nákup pohonné hmoty, na které je uvedena cena za 1 litr, nebo se vychází z průměrné ceny za 1 litr paliva stanovené vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí. Dalším ukazatelem k výpočtu náhrady jízdného je průměrná spotřeba vozidla. Konečnou výši tak získáme součtem náhrady stanovené dle sazby uvedené v § 157 odst. 4 ZP a náhrady za spotřebované pohonné hmoty.

Další kategorií jsou prokázané výdaje za ubytování dle § 162 ZP, se kterou souvisí i třetí kategorie, a sice stravné dle § 163 ZP. Poslední kategorií jsou vedlejší nutné výdaje dle § 164 ZP, přičemž v souvislosti s exekuční činností v této kategorii vznikají náklady za parkovné, náklady spojené s povolením vjezdu a další.¹²²

Horní hranice cestovních výdajů je stanovena exekutorským tarifem na 1 500 Kč za jednu cestu do místa, jež není sídlem exekutora, který vede exekuci, a zpět.¹²³ Pokud by výše cestovních náhrad překročila uvedenou hranici, ukládá exekuční řád povinnost k úhradě vynaložených cestovních výdajů přesahujících částku 1 500 Kč oprávněnému. Tato možnost se však praxi neuplatňuje v důsledku konkurenčního prostředí mezi exekutory.¹²⁴

4.1.1.3.4. Znalecké posudky a překlady

Náhrada účelně vynaložených hotových výdajů na znalecké posudky a překlady není do paušální částky ve výši 3 500 Kč zahrnuta, neboť se nejedná o běžné výdaje, které jsou obvykle exekutorem vynakládány. Výše těchto nákladů

¹²² WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 134-135.

¹²³ § 13 odst. 6 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

¹²⁴ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 135.

se prokazuje jednak pravomocným usnesením, kterým bylo znalečné nebo tlumočné přiznáno, a dokladem o proplacení této částky znalci či tlumočnickovi.

4.1.1.4. Plnění povinného na základě výzvy

Novela exekučního řádu provedená zákonem č. 286/2009 Sb., zavedla pravidla pro případ, kdy povinný splní vymáhanou povinnost ve lhůtě 30 dnů od doručení vyrozumění o zahájení exekuce, ke kterému exekutor připojí výzvu ke splnění vymáhané povinnosti dle § 46 odst. 6 EŘ. Společně s tím povinnému zašle také informace týkající se postupu v exekučním řízení.¹²⁵ Výzva ke splnění vymáhané povinnosti musí obsahovat vyčíslení vymáhaného nároku a zálohu na snížené náklady exekuce a náklady oprávněného. Zároveň povinného poučí, že splní-li ve lhůtě 30 dnů od doručení výzvy vymáhaný nárok a uhradí zálohu, vydá exekutor neprodleně příkaz k úhradě nákladů exekuce, přičemž nabytím právní moci tohoto bude exekuce provedena.¹²⁶

Soudnímu exekutorovi v takovém případě náleží odměna ve výši 50 % odměny, jde-li o exekuci ukládající zaplacení peněžité částky. Jde-li o exekuci ukládající jinou povinnost než je zaplacení peněžité částky, náleží soudnímu exekutorovi odměna ve výši 30 % odměny.¹²⁷ Splněním vymáhané povinnosti ve lhůtě dle § 46 odst. 6 EŘ rovněž znamená, že soudnímu exekutorovi náleží náhrada hotových výdajů v paušální částce 1 750 Kč.¹²⁸ Vyšší hotové výdaje může soudní exekutor uplatnit pouze za podmínek stanovených v § 13 odst. 2 a 5 ET.

4.1.1.5. Novelizace exekučního práva

Významná novela občanského soudního řádu i exekučního řádu byla přijata jako zákon č. 286/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Tento zákon nabyl s některými výjimkami účinnosti 1. 1. 2022.¹²⁹

¹²⁵ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 400, s.1140.

¹²⁶ § 46 odst. 6 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

¹²⁷ § 11 odst. 1 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

¹²⁸ § 13 odst. 3 vyhlášky č. 330/2001 Sb., exekutorský tarif.

¹²⁹ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 25.

Původním legislativním záměrem novely exekučního práva měla být reakce na společensky negativní důsledky plynoucí z tzv. mnohačetných exekucí. Přijatá úprava však neobsahuje ani náznak základních obrysů původního záměru.¹³⁰ Na místo toho jsou její součástí rozsáhlá přechodná ustanovení, které je možné souhrnně označit za „dluhovou amnestii“.

Některá ustanovení novely exekučního práva jsou dokonce v rozporu s Ústavou a principem legitimního očekávání. Jestliže Ústavní soud tvrdí, že soudní exekutor je *de facto* podnikatelem, je považováno za protiústavní, pokud zákonodárce se zpětnou účinností institutem veřejnoprávního „milostivého léta“ exekutorovi upírá nárok na stanovenou odměnu podle exekutorského tarifu. Rovněž je upírán nárok právnímu zástupci, který zcela jistě nemůže být považován za orgán veřejné moci.¹³¹

4.1.1.5.1. Tzv. „Milostivé léto“

Institut veřejnoprávního „Milostivého léta“ I je upraven v části druhé čl. IV bodu 25 zákona č. 286/2021 Sb. Právní úpravu tohoto institutu, která byla účinná v období od 28. 10. 2021 do 28. 1. 2022, lze částečně vnímat jako speciální úpravu nákladů exekuce v části odměny a hotových výdajů. Jeho podstatou bylo osvobození fyzických osob od placení veškerých dalších pohledávek přesahujících jistinu v exekučním řízení a nákladů exekuce nad zaplacenou částku ve výši 750 Kč zvýšenou o DPH za předpokladu, že oprávněným je veřejnoprávní subjekt uvedený v zákoně. Při splnění veškerých podmínek vydal soudní exekutor rozhodnutí, jímž povinného, osvobodil od placení dalších vymáhaných pohledávek přesahující jistinu v exekučním řízení v rozsahu, v němž nebyly dosud uspokojeny, a exekuci zastavil.

Soudní exekutor Martin Štika vyslovil názor, že pokud se částka 750 Kč považuje za paušální výši nákladů exekuce zahrnující odměnu exekutora i jeho hotové výdaje, nemůže být dotčen nárok exekutora podle § 13 odst. 2 ET. Jestliže výše hotových výdajů v souvislosti s prováděním exekuce částku 750 Kč (například náklady za stěhovací služby, skladovné, náklady na provedení elektronické dražby atd.), náleží soudnímu exekutorovi i v režimu právní úpravy

¹³⁰ ŠTIKA, Martin. Veřejnoprávní milostivé léto pohledem aplikační praxe. *Obchodněprávní revue*. C. H. Beck, 2021, (4/2021), s. 285-290. Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹³¹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 343.

„Milostivého léta“ náhrada hotových výdajů v plné prokazatelné výši. Vedle toho má soudní exekutor nepochybně právo i na náhradu v exekučním řízení prokazatelně vzniklých náhrad za ztrátu času, za doručení písemností a nákladů vynaložených za znalecké posudky.¹³²

Zákonem č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů s účinností od 1. 9. 2022 do 30. 11. 2022, dostali povinní, kteří jsou fyzickými osobami opakovanou možnost v podobě veřejnoprávního „Milostivého léta“ II., přičemž došlo k mírné úpravě podmínek úhrady jistiny a navýšení nákladů exekuce.

„Obdobně jako u Milostivého léta I je podstatou Milostivého léta II osvobození fyzických osob od placení veškerých dalších pohledávek přesahujících zaplacenou jistinu v exekučním řízení a dalších nákladů exekuce za předpokladu, že povinný splní některou z alternativních podmínek úhrady jistiny a nákladů exekuce ve výši 1 500 Kč zvýšenou o DPH.“

Soudní exekutor Martin Štika rovněž tvrdí, že určení nákladů exekuce „Milostivého léta“ I a II není opodstatněnou a proporční rozumnou úpravou. Zátěž exekutorských úřadů spojená s administrací „Milostivého léta“ přenesla na soudní exekutory nepřiměřené finanční zásahy, *nota bene*, když je soudnímu exekutorovi odepřen nárok na náklady podle exekutorského tarifu. Z uvedených důvodů soudní exekutor Martin Štika doufá, že touto problematikou se bude v budoucnu také zabývat Ústavní soud.¹³³

4.1.1.5.2. Zastavování bagatelních exekucí

Další amnestující institut zavedla rovněž novela OSŘ a EŘ č. 286/2021 Sb., která v této části nabyla účinnosti dnem 1. 1. 2022. Novela definuje tzv. marné bagatelní exekuce, které mají být zastaveny v případě, že oprávněný si jejich pokračování nevynutí složením zálohy na náklady exekuce.¹³⁴

Podstatou tohoto institutu je zastavení exekučních řízení, ve kterých jistina pohledávky oprávněného nepřesahuje částku ve výši 1 500 Kč a v posledních

¹³² ŠTIKA, Martin. Veřejnoprávní milostivé léto pohledem aplikační praxe. *Obchodněprávní revue*. C. H. Beck, 2021, (4/2021), s. 285-290. Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹³³ ŠTIKA, Martin. Milostivé léto II – komentář k vybraným částem normy. *Komorní listy*. Exekutorská komora České republiky, 2022, (3/2022), s. 12-21. Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>.

¹³⁴ SVOBODA, Karel. Náklady exekutora vůči státu při zastavení bagatelní exekuce. *Soudní rozhledy*. C. H. Beck, 2022, (9/2022), s. 280. Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>.

3 letech před účinností zákona nebylo ničeho vymoženo. Soudní exekutor v takovém řízení vyzve do 3 měsíců od účinnosti novely oprávněného ke složení zálohy na náklady exekuce ve výši 500 Kč. Oprávněný tuto zálohu musí uhradit do 30 dnů od doručení výzvy. Nesložení zálohy má za následek zastavení exekuce, naopak složením zálohy dochází k tomu, že soud nemůže v dalších 3 letech řízení pro nemajetnost zastavit.¹³⁵

Vznikne-li soudnímu exekutorovi povinnost takovou exekuci zastavit, rovněž mu vzniká právo vůči státu na náhradu nákladů exekuce a úkony spojené se zastavením exekuce ve výši 30 % paušálních hotových výdajů dle § 13 odst. 1 ET a náhrada DPH. Žádné další náklady exekuce není možné povinnému uložit. Soudní exekutor o povinnosti státu k náhradě nákladů exekuce rozhoduje sám v usnesení o zastavení exekuce.¹³⁶

4.1.1.6. Příkaz k úhradě nákladů exekuce

Exekuční řád ve svém ustanovení § 88 upravuje příkaz k úhradě nákladů exekuce (PÚNE) jako specifické rozhodnutí *sui generis*.¹³⁷ PÚNE poskytuje podklad k tomu, aby soudní exekutor získal oprávnění vymoci jak náklady exekuce, tak náklady oprávněného přímo na povinném. Toto rozhodnutí účinkuje pouze dovnitř exekuce, ve které bylo vydáno a nemůže tedy obstát jako samostatný exekuční titul.¹³⁸

Příkaz k úhradě nákladů exekuce obsahuje označení exekučního soudu, který pověřil soudního exekutora provedením exekuce, dále označení exekutora, označení exekučního titulu, označení oprávněného a povinného, označení povinnosti, která má být exekucí vymožena, stanovení povinnosti k náhradě nákladů, včetně jejich vyčíslení a odůvodnění, výši zaplacené zálohy s jejím vyúčtováním, datum a podpis exekutora a poučení o námitkách. Námitky proti PÚNE může podat účastník řízení do 8 dnů od doručení jeho doručení.¹³⁹

¹³⁵ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 344.

¹³⁶ SVOBODA, Karel. Náklady exekuce – poznámky k aktuální úpravě. *Právní rozhledy*. [online] C. H. Beck, 2020, (7/2020), s. 255-259 [cit. 2023-03-21]. Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>

¹³⁷ SVOBODA, Karel. *Exekuční řád: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-863-4, s. 861.

¹³⁸ SVOBODA, Karel. Náklady exekuce – poznámky k aktuální úpravě. *Právní rozhledy*. [online] C. H. Beck, 2020, (7/2020), s. 255-259 [cit. 2023-03-21]. Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>

¹³⁹ § 88 odst. 1 a 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád).

PÚNE má zásadní význam ekonomického charakteru pro chod exekutorského úřadu, neboť vlastnické právo k nákladům exekuce vzniká soudnímu exekutorovi až v okamžiku nabytí právní moci PÚNE. Do té doby jsou v souladu s ust. § 46 odst. 5 vymožené prostředky uloženy na speciálním bankovním účtu, který je důsledně oddělen od jeho soukromého účtu. Může tak nastat absurdní situace, kdy v předmětném měsíci nenabyde ani jeden PÚNE právní moci a exekutorský úřad tak může být bez jakýchkoliv příjmů nutných pro provoz.¹⁴⁰

4.1.2. Náklady oprávněného

Ustanovení § 87 odst. 2 EŘ určuje princip presumovaného úspěchu oprávněného ve věci, je-li dle jeho návrhu pověřen soudní exekutor vedením exekuce. Zde se totiž vychází z předpokládaného zavinění povinného, který nesplnil dobrovolně uloženou povinnost a zavinil, že exekuční řízení muselo být zahájeno.¹⁴¹ Ustanovení § 137 odst. 1 a 3 OSŘ definuje náklady oprávněného, kterými jsou zejména hotové výdaje oprávněného a jeho zástupce, ušlý výdělek oprávněného a jeho zástupce, náklady důkazů, tlumočné a odměna za zastupování oprávněného advokátem nebo jiným soudním exekutorem, náhrada jeho nákladů a DPH, je-li plátcem.¹⁴² Výši nákladů oprávněného určuje soudní exekutor v PÚNE.

4.1.3. Paušální náhrada plátce mzdy

Od 1. 1. 2022 dle ust. § 87 odst. 3 EŘ ve shodě s § 270 odst. 2 OSŘ náleží plátcí mzdy nárok na paušálně stanovenou náhradu nákladů, které mu vznikly za každý kalendářní měsíc, v němž provádí srážky, vůči povinnému. O nákladech plátce mzdy se nerozhoduje v PÚNE ani v rozhodnutí o zastavení exekuce.¹⁴³

4.2. Náklady insolvenčního řízení

Tak, jako vznikají náklady v rámci exekučního řízení, vznikají rovněž náklady v řízení insolvenčním. Zákonnou právní úpravu nákladů insolvenčního řízení najdeme především v § 38, § 108 a § 168 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku

¹⁴⁰ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 140.

¹⁴¹ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 721-724.

¹⁴² § 137 odst. 1-3 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.

¹⁴³ KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9, s. 721-724.

a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). Výši nákladů insolvenčního řízení poté upravuje vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů (insolvenční tarif).

4.2.1. Pohledávky za majetkovou podstatou

Insolvenční zákon stanoví taxativní výčet pohledávek za majetkovou podstatou, které vznikají v průběhu insolvenčního řízení a není třeba je přihlašovat přihláškou pohledávky do insolvenčního řízení, neboť se uplatňují pořadem práva. Je možné je uspokojit kdykoli v průběhu řízení a není-li stanoveno jinak, uspokojují se v plné výši. Jedná se o pohledávky, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení nebo po vyhlášení moratoria a pohledávky vzniklé po rozhodnutí o úpadku.¹⁴⁴

Pohledávkami za majetkovou podstatou, které vznikly po zahájení insolvenčního řízení nebo po vyhlášení moratoria, jsou:

- a) náhrada hotových výdajů a odměna předběžného správce,
- b) náhrada nutných výdajů a odměna likvidátora dlužníka jmenovaného soudem a správce podniku dlužníka za součinnost poskytnutou předběžnému správci nebo insolvenčnímu správci,
- c) náhrada nutných výdajů a odměna členů a náhradníků věřitelského výboru,
- d) náhrada zálohy na náklady insolvenčního řízení, jestliže ji v souladu s rozhodnutím insolvenčního soudu zaplatila jiná osoba než dlužník,
- e) pohledávky věřitelů vzniklé za trvání moratoria ze smluv podle § 122 odst. 2,
- f) pohledávky věřitelů z úvěrového financování.

Pohledávkami za majetkovou podstatou, které vznikly po rozhodnutí úpadku, jsou:

- a) hotové výdaje a odměna insolvenčního správce,
- b) náklady spojené s udržováním a správou majetkové podstaty dlužníka,
- c) náhrada nutných výdajů a odměna likvidátora,
- d) náhrada hotových výdajů a odměna znalce,
- e) daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění,

¹⁴⁴ MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-849-8, s. 665.

f) další pohledávky, o kterých tak stanoví insolvenční zákon.¹⁴⁵

4.2.2. Odměna insolvenčního správce

Odměna insolvenčního správce je peněžní prospěch, který je poskytován za výkon funkce insolvenčního správce v konkrétním insolvenčním řízení. Představuje ohodnocení za provedenou práci, a jako taková by měla být spravedlivá a odpovídat tomu, co insolvenční správce vykonal. Odměna má na insolvenčního správce působit motivačně, přičemž příliš nízká odměna motivaci snižuje. Na druhou stranu i příliš vysoká odměna může působit demotivačně na část činností, z nichž se určí odměna nízká, nebo žádná. Insolvenční správce by se tak mohl soustředit pouze na vysoce odměňované činnosti.¹⁴⁶

Úprava odměny a hotových výdajů insolvenčního správce má svůj podklad v § 38 IZ. Ve smyslu zmocňovacího ustanovení § 431 písm. b) IZ jsou způsob určení a podmínky hrazení odměny a hotových výdajů státem stanoveny ve vyhlášce č. 313/2007 Sb., insolvenční tarif.

Insolvenční tarif upravuje výpočet odměny insolvenčního správce v závislosti na způsobu řešení úpadku dlužníka, tedy rozlišuje odměnu při konkursu, reorganizaci a oddlužení.¹⁴⁷ S ohledem na to, že insolvenční správce bývá zpravidla plátcem DPH, náleží mu k odměně, ale také k hotovým výdajům, částka odpovídající této dani.¹⁴⁸

Insolvenčnímu soudu je umožněno na základě § 38 odst. 3 IZ přiměřeně zvýšit či snížit odměnu insolvenčního správce, a to tehdy, kdy se vzhledem ke specifickým okolnostem konkrétního insolvenčního řízení jeví výše odměny stanovená dle insolvenčního tarifu jako nepřiměřená. Možnost moderace se netýká hotových výdajů insolvenčního správce. Zvýšení odměny může být namísto např. tehdy, jestliže výtěžek zpeněžení majetkové podstaty a odměna z něj plynoucí neodpovídají úsilí a pracovnímu nasazení, které insolvenční správce účelně vynaložil. Snížení odměny naopak může být odůvodněno zejména skutečností, že insolvenční správce porušil některou ze svých povinností, přičemž insolvenční

¹⁴⁵ § 168 odst. 1 a 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁴⁶ JIRMÁSEK, Tomáš. *Odměna insolvenčního správce: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-850-4, s. 17-27.

¹⁴⁷ BRAUN, Tomáš. Odměna a hotové výdaje insolvenčního správce. *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Verlag Dashöfer, 2019, [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/>.

¹⁴⁸ MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-849-8, s. 120.

zákon rovněž výslovně označuje jako důvod situaci, kdy insolvenční správce bezdůvodně nenavrhl provedení částečného rozvrhu, přestože stav majetkové podstaty to umožňoval.¹⁴⁹

4.2.2.1. Odměna insolvenčního správce při konkursu

Konkurs je způsob řešení úpadku formou poměrného uspokojení pohledávek věřitelů z výnosu zpeněžení dlužníkovy majetkové podstaty s tím, že neuspokojené pohledávky nebo jejich části nezanikají.¹⁵⁰ Oprávnění nakládat s majetkovou podstatou přechází prohlášením konkursu na insolvenčního správce, který rovněž vykonává práva a povinnosti příslušející dlužníku.¹⁵¹ Pro dosažení cíle konkursního řízení, tedy poměrného uspokojení pohledávek věřitelů, je třeba zpeněžit majetkovou podstatu. V závěru zpeněžení majetkové podstaty předloží insolvenční správce insolvenčnímu soudu konečnou zprávu, která předchází rozvrhovému usnesení. Současně s konečnou zprávou, která obsahuje vyčíslení částky, která má být rozdělena mezi věřitele, předloží insolvenční správce vyúčtování své odměny a výdajů.¹⁵²

Odměna insolvenčního správce při konkursu je dle ust. § 38 odst. 1 IZ tzv. „dvousložková“. Výše odměny se tak určuje z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi věřitele a z počtu přezkoumaných pohledávek.¹⁵³

První uvedenou složkou odměny je odměna z výtěžku zpeněžení majetkové podstaty dlužníka určeného k rozdělení mezi věřitele. Tuto odměnu dle § 1 odst. 1 insolvenčního tarifu tvoří součet:

- a) odměny určené z výtěžku zpeněžení jednotlivého předmětu zajištění, respektive z částky určené k vydání věřitelům, jejichž pohledávka byla tímto předmětem zajištěna,
- b) odměny určené z výtěžku zpeněžení určeného k rozdělení mezi nezajištění věřitele.¹⁵⁴

¹⁴⁹ BRAUN, Tomáš. Odměna a hotové výdaje insolvenčního správce. *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Verlag Dashöfer, 2019, [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/>.

¹⁵⁰ § 244 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁵¹ § 246 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁵² WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 307.

¹⁵³ § 38 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁵⁴ § 1 odst. 1-4 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

V obou těchto případech platí, že výtěžek zpeněžení určený k vydání zajištěným či nezajištěným věřitelům zahrnuje také částku připadající na odměnu insolvenčního správce, včetně navýšení o případnou DPH.

Základem výpočtu odměny uvedené pod bodem a) je výtěžek dosažený zpeněžením příslušného předmětu zajištění pozůstávající po odečtení nákladů spojených se správou a zpeněžením, po odečtení případných neuhrazených nákladů znaleckého ocenění a dále v případě zpeněžení jednotky v domě, také po odečtení částky připadající osobě odpovědné za správu domu a pozemku na její přihlášenou pohledávku související s touto správou.¹⁵⁵ Odměna určená z částky určené uvedeným způsobem k vydání zajištěným věřitelům tak činí při částce:

Tabulka 2: Odměna insolvenčního správce z výtěžku k vydání zajištěným věřitelům

Výtěžek zpeněžení předmětu zajištění	Odměna insolvenčního správce
od 0 do 1 mil. Kč	9 %
od 1 mil. Kč do 10 mil. Kč	90 000 Kč + 4 % z částky nad 1 mil. Kč
od 10 mil. Kč do 50 mil. Kč	450 000 Kč + 3 % z částky nad 10 mil. Kč
od 50 mil. Kč do 500 mil. Kč	1 650 000 Kč + 2 % z částky nad 50 mil. Kč
od 500 mil. Kč	10 650 000 Kč + 1 % z částky nad 500 mil. Kč

Zdroj: § 1 odst. 2 vyhlášky č. 313/2007 Sb., insolvenční tarif, zpracováno autorkou

Je-li zajištěná pohledávka nižší než dosažený výtěžek, odměna za zpeněžení se vypočte stanovenou procentní výší z výtěžku rovného zajištěné pohledávce.¹⁵⁶ Jestliže byl majetek tvořící předmět zajištění zpeněžen v exekučním řízení a dosažený výtěžek byl takového zpeněžení předán do majetkové podstaty dle § 46 odst. 7 EŘ, kde má být vydán zajištěnému věřiteli, jehož zástavní právo v exekučním řízení zaniklo, nenáleží insolvenčnímu správci odměna za zpeněžení zajištění.¹⁵⁷

Odměna uvedená pod bodem b) je závislá na výtěžku zpeněžení, který je určen k rozdělení mezi nezajištěné věřitele zahrnuté do rozvrhu a výtěžku

¹⁵⁵ MLEJNKOVÁ, Ivana. Odměna a hotové výdaje insolvenčního správce. *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Verlag Dashöfer, 2021 [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/>.

¹⁵⁶ *Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.08.2012, sp. zn.: 3 VSPH 88/2012-B.*

¹⁵⁷ *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.07.2019, sp. zn. 29 NSČR 180/2019.*

zpeněžení, který je určen k uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů postavených na roveň pohledávkám za podstatou uvedených v § 169 IZ.¹⁵⁸ Tento výtěžek je přitom tvořen veškerými finančními prostředky podstaty bez ohledu na to, zda byly získány zpeněžením majetku podstaty či dlužníkovými finančními prostředky na hotovosti nebo na jeho účtech anebo jinými příjmy.¹⁵⁹ Tato odměna určená z částky určené uvedeným způsobem k rozdělení mezi nezajištěné věřitele činí při částce:

Tabulka 3: Odměna insolvenčního správce z výtěžku k vydání nezajištěným věřitelům

Výtěžek k vydání nezajištěným věřitelům	Odměna insolvenčního správce
od 0 do 500 tis. Kč	25 %
od 500 tis. Kč do 1 mil. Kč	125 000 Kč + 20 % z částky nad 500 tis. Kč
od 1 mil. Kč do 5 mil. Kč	225 000 Kč + 15 % z částky nad 1 mil. Kč
od 5 mil. Kč do 10 mil. Kč	825 000 Kč + 13 % z částky nad 5 mil. Kč
od 10 mil. Kč do 50 mil. Kč	1 475 000 Kč + 10 % z částky nad 10 mil. Kč
od 50 mil. Kč do 100 mil. Kč	5 475 000 Kč + 5 % z částky nad 50 mil. Kč
od 100 mil. Kč do 250 mil. Kč	7 975 000 Kč + 1 % z částky nad 100 mil. Kč
od 250 mil. Kč	9 475 000 Kč + 0,5 % z částky nad 250 mil. Kč

Zdroj: § 1 odst. 3 vyhlášky č. 313/2007 Sb., insolvenční tarif, zpracováno autorkou

Pokud bylo dosaženo alespoň jednoho z uvedených výtěžků označených pod body a) nebo b), z nichž se odměna vypočítává, činí tato odměna nejméně 45 000 Kč.¹⁶⁰

Druhou složkou odměny insolvenčního správce je odměna z počtu přezkoumaných přihlášek. Tato odměna činí za každou přezkoumanou přihlášku

¹⁵⁸ § 1 odst. 4 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

¹⁵⁹ MLEJNKOVÁ, Ivana. Odměna a hotové výdaje insolvenčního správce. *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Verlag Dashöfer, 2021 [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/>

¹⁶⁰ § 1 odst. 5 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

pohledávky 1 000 Kč, nejvýše však 1 000 000 Kč celkem za přezkoumané přihlášky pohledávek. V případě konkursu tato složka odměny opět činí nejméně 45 000 Kč. Minimální odměny obou uvedených složek se nijak nesčítají, ale uplatní se pouze jedenkrát.¹⁶¹

4.2.2.2. Odměna insolvenčního správce při reorganizaci

Reorganizace je způsob řešení úpadku dlužníka, který je přípustný pouze tehdy, zůstane-li dlužník v rámci insolvenčního řízení podnikatelem. Podstatou je ozdravení závodu dlužníka jako sekundárního cíle insolvenčního řízení v rámci naplnění cíle primárního, kterým je poměrné uspokojení pohledávek věřitelů.¹⁶²

Odměna insolvenčního správce při reorganizaci je opět „dvousložková“. První složka je závislá na obratu dlužníka za každý započatý měsíc, a druhá složka je závislá na počtu přezkoumaných pohledávek tak, jak již bylo výše uvedeno u odměny insolvenčního správce při konkursu, avšak s výjimkou toho, že při reorganizaci se neužije poslední věta § 2a insolvenčního tarifu o minimální odměně v případě nezpeněžení.¹⁶³ Oproti jiným způsobům řešení úpadku insolvenční tarif připouští, aby schůze věřitelů schválila jinou výši odměny, a to se souhlasem insolvenčního správce.

První složka odměny insolvenčního správce je dělena dle časových období, přičemž insolvenčnímu správci za každý započatý měsíc náleží:

- a) v prvním roce po rozhodnutí o povolení reorganizace odměna, která je stanovena z dvanáctinásobku průměrného měsíčního obratu za poslední účetní období, jež předchází insolvenčnímu návrhu, a
- b) v následujících letech trvání reorganizace odměna, která je stanovena z dvanáctinásobku průměrného měsíčního obratu za účetní období předchozího roku trvání reorganizace:¹⁶⁴

¹⁶¹ MLEJNKOVÁ, Ivana. Odměna a hotové výdaje insolvenčního správce. *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Verlag Dashöfer, 2021 [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/>.

¹⁶² WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 329.

¹⁶³ JIRMÁSEK, Tomáš. *Odměna insolvenčního správce: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-850-4, s. 181-193.

¹⁶⁴ § 2 a § 2a vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

Tabulka 4: Odměna insolvenčního správce při reorganizaci

Obrat	Odměna insolvenčního správce
od 0 do 100 mil. Kč	33 000 Kč
od 100 mil. Kč do 250 mil. Kč	83 000 Kč
od 250 mil. Kč do 500 mil. Kč	166 000 Kč
od 500 mil. Kč do 750 mil. Kč	249 000 Kč
od 750 mil. Kč do 1 mld. Kč	332 000 Kč
nad 1 mld. Kč	415 000 Kč.

Zdroj: § 2 vyhlášky č. 313/2007 Sb., insolvenční tarif, zpracováno autorkou

4.2.2.3. Odměna insolvenčního správce při oddlužení

Oddlužení je sanační způsob řešení úpadku dlužníka, který přichází v úvahu namísto reorganizace u nepodnikatele, ale také za určitých podmínek i podnikatele, u něhož by jinak nebylo možné řešení úpadku reorganizací. Zákon zná dva způsoby provedení oddlužení, a to zpeněžení majetkové podstaty nebo plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty.¹⁶⁵

Odměna insolvenčního správce je při oddlužení opět „dvousložková“ bez ohledu na formu oddlužení. Je-li způsobem řešení dlužníkovu úpadku oddlužení zpeněžením majetkové podstaty, určuje se první složka odměny insolvenčního správce totožně jako v případě prohlášení konkursu, neboť ust. § 3 odst. 1 insolvenčního tarifu odkazuje na ust. § 1 insolvenčního tarifu. V uvedeném ustanovení je rovněž stanoveno, že minimální výše odměny činí 45 000 Kč.¹⁶⁶ Z uvedeného tak vyplývá, že pro stanovení výše odměny insolvenčního správce v tomto případě použijeme tabulky č. 2 a č. 3 v podkapitole 4.2.2.1.

Oddlužení formou plnění splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, znamená, že dlužník je povinen vydat insolvenčnímu správci majetek z majetkové podstaty ke zpeněžení a zároveň do doby podání zprávy o splnění oddlužení měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku

¹⁶⁵ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 346, 354.

¹⁶⁶ § 3 odst. 1 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

v rozsahu, v němž lze při exekuci uspokojit přednostní pohledávku.¹⁶⁷ Ve smyslu § 3 odst. 2 insolvenčního tarifu odměna insolvenčního správce činí:

- a) od rozhodnutí o povolení oddlužení do skončení splátkového kalendáře vždy
 - za každý započatý kalendářní měsíc 750 Kč, nebo
 - za každý započatý měsíc 1 125 Kč v případě oddlužení povoleného na základě společného návrhu manželů,
 - tato částka se snižuje o 70 % po dobu přerušení průběhu oddlužení
- b) z výtěžku k vydání nezajištěným věřitelům, kterého bylo dosaženo
 - zpeněžením dosaženého způsobem dle § 286 IZ náleží odměna:

Tabulka 5: Odměna z výtěžku k vydání nezajištěným věřitelům při oddlužení

Výtěžek	Odměna insolvenčního správce
od 0 do 500 tis. Kč	15 %
od 500 tis. Kč do 1 mil. Kč	75 000 Kč + 9 % z částky nad 500 tis. Kč
od 1 mil. Kč do 5 mil. Kč	120 000 Kč + 4 % z částky nad 1 mil. Kč
od 5 mil. Kč do 10 mil. Kč	280 000 Kč + 3 % z částky nad 5 mil. Kč
od 10 mil. Kč do 50 mil. Kč	430 000 Kč + 2 % z částky nad 10 mil. Kč
od 50 mil. Kč	1 230 000 Kč z částky nad 50 mil. Kč

Zdroj: § 3 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 313/2007 Sb., insolvenční tarif, zpracováno autorkou

- zpeněžením dosaženého jinými způsoby náleží odměna ve výši 4 %
- c) z výtěžku k vydání zajištěným věřitelům částka určená dle § 1 odst. 1 a 2, tedy za použití tabulky č. 2 v podkapitole 4.2.2.1.

Ve smyslu § 3 odst. 4 insolvenčního tarifu náleží insolvenčnímu správci minimální odměna podle odst. 2 písm. b) nejméně 20 000 Kč. Bylo-li dosaženo výtěžku k vydání nezajištěným věřitelům nižšího, než je tato částka, činí odměna

¹⁶⁷ WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6, s. 354.

insolvenčního správce dosažený výtěžek snížený o hotové výdaje insolvenčního správce.¹⁶⁸

Bez ohledu na formu oddlužení je druhou složkou znovu nárok na odměnu z přezkoumaných přihlášek pohledávek, avšak s tím rozdílem, že v oddlužení činí výše této odměny 25 % z výše stanovené insolvenčním tarifem pro odměnu z počtu přezkoumaných přihlášených pohledávek v konkursu.¹⁶⁹ V případě oddlužení plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty se neužije poslední věta § 2a insolvenčního tarifu o minimální odměně v případě nezpeněžení.¹⁷⁰

4.2.3. Náhrada hotových výdajů

Již výše bylo uvedeno, že insolvenční správce má vedle práva na odměnu rovněž právo na náhradu hotových výdajů. Dle ust. § 38 odst. 7 IZ způsob určení odměny, některých hotových výdajů a způsob jejich úhrady státem stanoví insolvenční tarif.

Hotové výdaje nejsou insolvenčním zákonem nijak definovány, avšak z insolvenčního tarifu a za použití vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), jenž v § 13 odst. 1 obsahuje typový výčet hotových výdajů u advokáta, dovozujeme, že mezi hotové výdaje insolvenčního správce patří především:

- cestovní výdaje,
- poštovné,
- telekomunikační poplatky,
- náklady na opisy a fotokopie.¹⁷¹

Insolvenční tarif stanoví v § 7 odst. 1, že výše náhrady cestovních výdajů se řídí zvláštními předpisy.¹⁷² S ohledem na to, že není stanoveno, o jaké zvláštní

¹⁶⁸ § 3 odst. 1 – 4 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

¹⁶⁹ § 38 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁷⁰ JIRMÁSEK, Tomáš. *Odměna insolvenčního správce: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-850-4, s. 181-193.

¹⁷¹ BRAUN, Tomáš. *Odměna a hotové výdaje insolvenčního správce. Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Verlag Dashöfer, 2019, [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/>

¹⁷² § 7 odst. 1 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

právní předpisy se jedná, musíme dovozovat, že tak, jako je tomu u soudních exekutorů, má insolvenční tarif na mysli § 156 až 189 ZP. Uvedená ustanovení zákoníku práce upravuje především jízdné, stravné a cestovní výdaje.¹⁷³

Dále dle § 7 odst. 2 insolvenčního tarifu se poštovné, telekomunikační poplatky, náklady na opisy a fotokopie hradí v prokázané výši, nejvýše však do 5 % odměny insolvenčního správce.¹⁷⁴ Ostatní hotové výdaje, kterými můžeme rozumět např. úhrady osobám provádějící přepravu zásilek, překlady, poplatky za úschovu zavazadel apod., se hradí v prokázané a účelně vynaložené výši, přičemž nejvýše ve výši odpovídající ceně obvyklé v době a místě jejich uplatnění.¹⁷⁵

Z ustanovení § 7 odst. 5 insolvenčního tarifu vyplývá, že v rámci jednotlivých způsobů řešení úpadku se může věřitelský výbor s insolvenčním správcem dohodnout na náhradě některých hotových výdajů v paušální výši.¹⁷⁶ Tato dohoda se může týkat všech nebo jen některých hotových výdajů, avšak ne těch, které jsou již paušálně nahrazovány.¹⁷⁷ Tyto souvisí dle § 7 odst. 4 insolvenčního tarifu s plněním splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, neboť dle tohoto ustanovení náleží insolvenčnímu správci náhrada hotových výdajů ve výši 150 Kč a v případě oddlužení povoleného na základě společného návrhu manželů ve výši 225 Kč, a to za každý započatý měsíc od rozhodnutí o povolení oddlužení do skončení plnění splátkového kalendáře.¹⁷⁸

4.2.4. Úhrada odměny a hotových výdajů insolvenčního správce

Odměna a náhrada hotových výdajů insolvenčního správce se dle § 38 odst. 2 IZ, na které shodně navazuje § 8 insolvenčního tarifu, uspokojují z:

- z majetkové podstaty, a pokud k tomu nestačí,
- ze zálohy na náklady insolvenčního řízení,

¹⁷³ § 156-189 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce.

¹⁷⁴ § 7 odst. 2 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

¹⁷⁵ BRAUN, Tomáš. Odměna a hotové výdaje insolvenčního správce. *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Verlag Dashöfer, 2019, [cit. 2023-03-18]. Dostupné z: <https://www.insolvenčni-zakon-komentar.cz/>

¹⁷⁶ § 7 odst. 5 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

¹⁷⁷ JIRMÁSEK, Tomáš. *Odměna insolvenčního správce: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-850-4, s. 250-273.

¹⁷⁸ § 7 odst. 4 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

- stát prostřednictvím insolvenčního soudu.¹⁷⁹

4.2.4.1. Záloha na náklady insolvenčního řízení

Jak bylo výše nastíněno, záloha na náklady insolvenčního řízení slouží k uspokojení odměny a hotových výdajů insolvenčního správce v případě, kdy k jejich úhradě nepostačí majetková podstata dlužníka. Složení obligatorní a fakultativní zálohy stanoví § 108 IZ.

Obligatorní záloha je povinně skládána věřitelem spolu s podávaným insolvenčním návrhem. Výše této zálohy se různí s ohledem na to, proti komu věřitel podává insolvenční návrh. Je-li podán návrh věřitelem proti právnické osobě, jež je podnikatelem, je dána povinnost složit zálohu ve výši 50 000 Kč. Při návrhu proti právnické osobě, která není podnikatelem, nebo proti fyzické osobě, činí tato záloha 10 000 Kč. Povinnost složit zálohu na náklady insolvenčního řízení se neuplatní, je-li navrhovatelem zaměstnanec nebo bývalý zaměstnanec dlužníka, jehož pohledávka spočívá v pracovněprávních nárocích, nebo spotřebitel, jehož pohledávka vyplývá ze spotřebitelské smlouvy a rovněž v případech dle § 107 odst. 1 IZ.¹⁸⁰

Povinnost zaplatit fakultativní zálohu může uložit insolvenční soud navrhovateli před rozhodnutím o insolvenčním návrhu. Účelem této zálohy je krytí nákladů řízení, nelze-li prostředky k tomu zajistit jinak, přičemž toto platí i tehdy, je-li dlužník nemajetný. Výše zálohy může být určena až do výše 50 000 Kč a je-li insolvenčních navrhovatelů více, jsou povinni ji zaplatit společně a nerozdílně. Tuto zálohu rovněž nelze uložit navrhovateli, který je zaměstnancem nebo bývalým zaměstnancem dlužníka, jehož pohledávka spočívá v pracovněprávních nárocích. Povinnost rovněž není uložena dlužníku, o jehož insolvenčním návrhu může rozhodnout bez zbytečného odkladu tak, že vydá rozhodnutí o úpadku, se kterým spojí rozhodnutí o povolení oddlužení. Nesložení zálohy ve stanovené lhůtě má za následek buď zastavení řízení, případně může soud přikročit k jejímu vymáhání.¹⁸¹

4.2.4.2. Úhrada státem

Není-li možné uhradit odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce z majetkové podstaty, ani ze zálohy na náklady insolvenčního řízení, jsou tyto

¹⁷⁹ § 38 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁸⁰ § 108 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁸¹ § 108 odst. 2-4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

uhrazeny ze státního rozpočtu. V souladu s § 38 odst. 2 IZ a § 8 odst. 1 a 2 insolvenčního tarifu je výše odměny a hotových výdajů hrazených státem limitována tak, že na odměnu insolvenčního správce je takto hrazeno nejvýše 50 000 Kč a shodně ve výši 50 000 Kč na hotové výdaje insolvenčního správce.¹⁸² Uvedené částky vyplácí insolvenční soud.¹⁸³ Tento limit maximální výše odměny nezahrnuje DPH.¹⁸⁴

4.2.5. Odměna a náhrada nutných výdajů členů věřitelského výboru

Již v podkapitole 4.2.1. bylo nastíněno, že v průběhu insolvenčního řízení vedle odměny a hotových výdajů insolvenčního správce vznikají i další náklady. S ohledem na to, že insolvenční tarif věnuje pozornost odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a náhradě jejich nutných výdajů, považují za nezbytné, věnovat rovněž prostor v této práci právě těmto nákladům.¹⁸⁵

Schůze věřitelů je povinna ustanovit věřitelský výbor, je-li přihlášeno více než 50 věřitelů.,¹⁸⁶ avšak tato volba není povinná, je-li způsobem řešení úpadku nepatrný konkurs nebo oddlužení.¹⁸⁷ Účelem věřitelského výboru je ochrana společného zájmu věřitelů a v součinnosti s insolvenčním správcem přispívat k naplnění účelu insolvenčního řízení.¹⁸⁸

Odměna členů věřitelského výboru není v praxi příliš časná, avšak je pro účinný průběh insolvenčního řízení podstatná. Členům věřitelského výboru může být přiznána odměna tehdy, pokud vyvinuli mimořádné úsilí při výkonu své funkce, jestliže jejich úsilí mělo dopad na vyšší uspokojení věřitelů či jim byly insolvenčním soudem či správcem uloženy zvláštní úkoly. Horní mez pro souhrnné určení odměny všech členů věřitelského výboru činí 5 % odměny insolvenčního správce určené podle insolvenčního tarifu.

¹⁸² § 38 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁸³ § 8 odst. 3 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

¹⁸⁴ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19.01.2016, sp.zn.: KSHK 41 INS 7259/2014, 3 VSPH 381/2015-B-117.

¹⁸⁵ § 9 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

¹⁸⁶ § 56 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁸⁷ § 56 odst. 3 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

¹⁸⁸ § 58 odst. 1 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

Náhradu hotových výdajů nelze paušalizovat, neboť vždy je třeba ji uplatnit ve skutečně prokázané nebo právními předpisy stanovené výši.¹⁸⁹ Výše náhrady cestovních výdajů se řídí zvláštními předpisy, přičemž opět můžeme dovozovat, že tímto předpisem je myšlen zákoník práce.¹⁹⁰ Poštovné, telekomunikační poplatky, náklady na opisy a fotokopie se hradí v prokázané výši, nejvýše do 5 % odměny insolvenčního správce.¹⁹¹

¹⁸⁹ JIRMÁSEK, Tomáš. *Odměna insolvenčního správce: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-850-4, s. 280-286.

¹⁹⁰ § 9 odst. 2 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

¹⁹¹ § 9 odst. 3 vyhlášky č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.

5. Srovnání nákladů exekučního a insolvenčního řízení

Dosavadním cílem této diplomové práce bylo vytvořit podklad, ze kterého bude čerpáno v rámci této klíčové kapitoly. V první řadě bude přikročeno ke komparaci postavení soudního exekutora a insolvenčního správce, kde by mělo být vysvětleno, zda jsou v postavení těchto subjektů shledávány určité podobnosti, či nikoli. Následně za využití čtvrté kapitoly, která se dopodrobna věnovala nákladům exekučního a insolvenčního řízení, bude přistoupeno ke srovnání nákladů těchto řízení. Pozornost by též měla být věnována právnímu vývoji v této oblasti a nejvýznamnějším rozdílům v nákladovosti těchto řízení.

5.1. Srovnání postavení soudního exekutora a insolvenčního správce

V první a druhé kapitole této diplomové práce bylo mimo jiné vymezeno postavení soudního exekutora a insolvenčního správce. Aby bylo možné přistoupit ke srovnání nákladů exekučního a insolvenčního řízení, je zásadní nejdříve zhodnotit postavení uvedených subjektů a poukázat na případné podobnosti či elementární rozdíly v jejich postavení.

Jak pro soudního exekutora, tak pro insolvenčního správce platí, že pro výkon jejich činnosti musí splnit zákonem stanovené předpoklady. Tato činnost a příjmy z ní jsou regulovány obecně závaznými předpisy.¹⁹² Podobnost můžeme nalézt také v tom, že soudní exekutor je k provedení exekuce pověřen exekučním soudem a insolvenční správce je ustanoven soudem insolvenčním, avšak zásadním rozdílem je to, že volba soudního exekutora je výlučně v rukou oprávněného, kdežto insolvenční správce je určen insolvenčním soudem dlužníka především tzv. rotačním způsobem ze seznamu insolvenčních správců zapsaných v obvodu insolvenčního soudu. Z mnohých důvodů, které byly již v rámci podkapitoly 1.3.3. rozebrány, jsou vedeny diskuze o zavedení místní příslušnosti soudních exekutorů, avšak do dnešního dne v tomto ohledu nedošlo téměř k žádnému posunu. Je ale třeba říci, že bez ohledu na to, zda je výběr soudního exekutora nebo insolvenčního správce v dispozici oprávněného, nebo není, nemění to nic na tom, že jsou oba povinni postupovat v řízení nestranně a nezávisle.

¹⁹² JÍCHA, Lukáš. SROVNÁNÍ ODMĚŇOVÁNÍ SOUDNÍCH EXEKUTORŮ A INSOLVENČNÍCH SPRÁVCŮ. *Komorní listy*. Exekutorská komora České republiky, 2016, 8.(III/2016), s. 10.

Obě tyto profese lze označit jako za profese podnikatelské, ale s tím rozdílem, že jsou jim propůjčeny určité pravomoci orgánů veřejné moci. Soudní exekutor má však oproti insolvenčnímu správci v této oblasti rozsáhlejší pravomoci s možností invazivnějšího zásahu do majetkové sféry povinného.

Za hlavní diferenciaci lze považovat v postavení soudního exekutora a insolvenčního správce zejména to, že ve smyslu § 28 EŘ jsou úkony soudního exekutora považovány za úkony soudu a vystupuje tak v exekučním řízení jako soud prvního stupně. Naopak insolvenční správce takové oprávnění nemá a mnoho jeho činností podléhá schválení věřitelských orgánů nebo insolvenčního soudu. V průběhu řízení rozhoduje soudní exekutor sám, jakým způsobem bude exekuce provedena, oproti tomu insolvenční správce je limitován při tomto rozhodování skutečností, o jaký typ řízení se jedná, přičemž o tomto rozhoduje insolvenční soud. Rovněž není insolvenční správce oprávněn sám zpeněžit majetkovou podstatu insolvenčního dlužníka prostřednictvím dražby, kdy se velmi často děje to, že zpeněžení majetkové podstaty v insolvenčním řízení je prováděno tzv. dobrovolnou dražbou prováděnou soudními exekutory.¹⁹³

Významná odlišnost mezi těmito profesemi se nachází v oblasti stanovení výše nákladů těchto předmětných řízení a způsobu jejich úhrady. Soudní exekutor jako podnikatel nese riziko, že majetek povinného nebude postačovat ani k úhradě nákladů exekuce. Vedle toho stojí insolvenční správce, jehož náklady, nejsou-li uhrazeny z majetkové podstaty dlužníka nebo ze zálohy na náklady insolvenčního řízení, jsou hrazeny z velké části státem. Zajímavým nálezem Ústavního soudu, který se vztahuje k této problematice, je nález sp. zn. IV. ÚS 378/2016. Ústavní soud konstatoval, že soudní exekutor a insolvenční správce vykonávají v zásadě stejnou činnost s cílem zajistit uspokojení přihlášených věřitelů prostřednictvím autoritativního nakládání s majetkem povinného, za což jim náleží odměna. Je neopodstatněné, aby měl insolvenční správce tuto svou činnost v podstatě zajištěnu, zatímco je soudní exekutor ve stavu nejistoty a nepředvídatelnosti, zda se své odměny a hotových výdajů dočká, a případně v jaké výši. Nárok na odměnu a hotové výdaje insolvenčního správce byl zařazen zákonodárcem na první místo kategorie pohledávek za majetkovou podstatou, tedy pohledávek uspokojovaných v plné výši kdykoli po rozhodnutí o úpadku. Soudní exekutor by měl mít stejný

¹⁹³ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 323.

nárok na odměnu a hotové výdaje, neboť provádí obdobnou činnost jako insolvenční správce.¹⁹⁴

5.2. Srovnání odměny

Zatímco v roce 2014 došlo k zásadnímu zvýšení odměny insolvenčních správců s odůvodněním rostoucích nároků na výkon jejich profese¹⁹⁵, odměňování soudních exekutorů se dosud vyvíjí opačným směrem. Vyhláškou č. 441/2016 Sb. totiž s účinností od 1. 4. 2017 došlo k výraznému snížení odměny soudních exekutorů, neboť došlo mimo jiné ke snížení minimální odměny exekutora za exekuci ukládající zaplacení peněžité částky z 3 000 Kč na 2 000 Kč.¹⁹⁶

Výše zmíněnou minimální odměnu soudního exekutora můžeme porovnat s minimální odměnou insolvenčního správce při konkursu. Insolvenční správce má nárok na odměnu z přezkoumaných přihlášek pohledávek a z výtěžku zpeněžení, přičemž minimální odměna za obě tyto složky činí shodně 45 000 Kč. Je nutno říci, že tyto odměny se ale nijak nescítají a uplatní se pouze jedenkrát. Jak v insolvenčním řízení, tak v exekučním řízení jsou hrazeny náklady povinným, resp. insolvenčním dlužníkem, nicméně v postavení soudního exekutora a insolvenčního správce je však v tomto ohledu zásadní rozdíl. Soudní exekutor nese jako podnikatel riziko, že jeho náklady, tedy ani odměna v minimální výši, nebudou uhrazeny. Insolvenční správce má však zaručeno, že nebude-li možné jeho nárok uspokojit z majetkové podstaty dlužníka, případně ze zálohy na náklady insolvenčního řízení, bude uspokojen státem.

Nepříliš šťastným faktem je rovněž to, že mohou nastat situace, kdy výsledkem insolvenčního řízení je pouze uspokojení nároků insolvenčního správce. Soudní exekutor Lukáš Jícha uvádí jako příklad řízení sp. zn. KSOS 14 INS 847/2014, v rámci kterého insolvenční správce vymohl celkem 31 542,27 Kč, které zcela spotřeboval na vlastní odměnu a vyúčtoval celkem náklady ve výši 81 450 Kč. V tomto případě se tak věřitelům nedostalo žádného plnění.

¹⁹⁴ *Nález Ústavního soudu ze dne 06.09.2016, sp. zn.: IV. ÚS 378/2016.*

¹⁹⁵ *Zákon č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů.*

¹⁹⁶ *Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 441/2016 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, ve znění pozdějších předpisů.*

Vyhláškou č. 398/2013 Sb. došlo s účinností od 1. 1. 2014 k výraznému zvýšení odměn insolvenčních správců.¹⁹⁷ Insolvenční správce nově v případě zpeněžení dlužníkovy majetku určuje svou odměnu z celého výtěžku, tedy do základu pro výpočet odměny zahrnuje rovněž i svou odměnu a DPH. Soudní exekutor naopak výpočtový základ redukuje o náklady exekuce. Je třeba neopomenout fakt, že odměna insolvenčního správce byla rovněž zvýšena v případě zpeněžení nezajištěného majetku dlužníka, kdy z výtěžku do 500 000 Kč je odečítáno 25 % na odměnu insolvenčního správce z původních 15 %.¹⁹⁸

Je-li způsobem řešení úpadku dlužníka oddlužení formou splátkového kalendáře se zpeněžením majetkové podstaty, tvoří jednu složku odměny insolvenčního správce rovněž odměna ve výši 750 Kč za každý započatý měsíc od povolení oddlužení do skončení splátkového kalendáře, přičemž tato částka se zvyšuje na 1 125 Kč v případě oddlužení povoleného na základě společného návrhu manželů. Nejenže odměna soudního exekutora není nijak modifikována s ohledem na pluralitu účastníků řízení, ale rovněž v exekutorském tarifu nedohledáme žádné ustanovení, dle kterého by soudní exekutor měl mít nárok na odměnu odvíjející se od délky vedení exekučního řízení.

¹⁹⁷ Vyhláška č. 398/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění vyhlášky č. 488/2012 Sb.,

¹⁹⁸ JÍCHA, Lukáš. SROVNÁNÍ ODMĚŇOVÁNÍ SOUDNÍCH EXEKUTORŮ A INSOLVENČNÍCH SPRÁVCŮ. *Komorní listy*. Exekutorská komora České republiky, 2016, 8.(III/2016), s. 11.

Shrnutí uvedeného a další rozdíly ohledně odměňování soudního exekutora a insolvenčního správce jsou pro větší přehlednost znázorněny v tabulce č. 6.

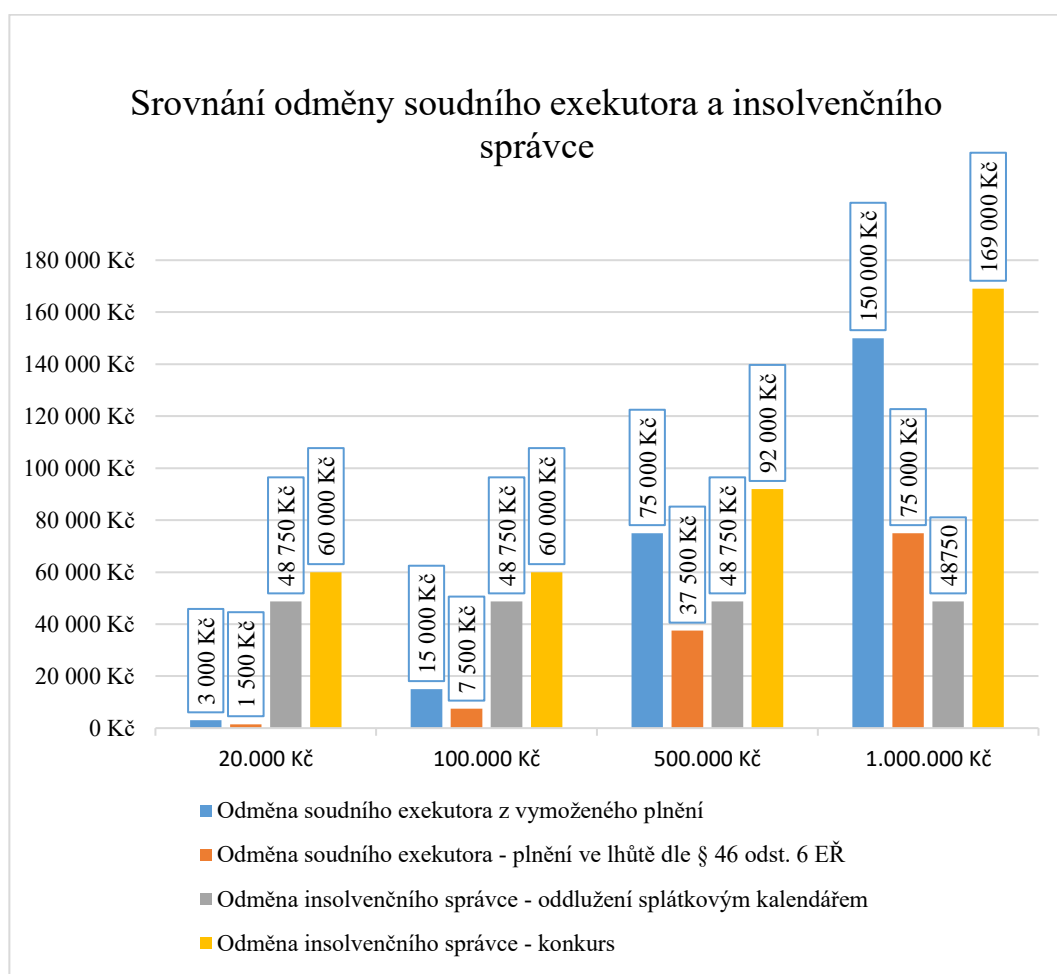
Tabulka 6: Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců

Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců		
	Soudní exekutor	Insolvenční správce
Minimální odměna	2 000 Kč	45 000 Kč
Snížení odměny při dobrovolném plnění	Snížení o 50 %.	Nesnižuje se.
Zvýšení odměny při pluralitě účastníků	NE	Při společném oddlužení manželů plněním splátkového kalendáře se zvyšuje na 1 125 Kč měsíčně.
Odměna za přezkum přihlášky pohledávky	NE	Při konkursu a reorganizaci 1 000 Kč za každou, při oddlužení 250 Kč za každou.
Základ pro výpočet odměny	Vymožené plnění bez nákladů exekuce a nákladů oprávněného.	Při konkursu výtěžek zpeněžení určený k vydání věřitelům i částka připadající na odměnu správce. Při oddlužení plněním splátkovým kalendářem stanovena pevná měsíční sazba bez ohledu na výši úhrad.
Hrazení odměny státem	NE	ANO

Zpracováno autorkou

Následující graf znázorňuje zásadní nepoměr ve výši odměny soudního exekutora a insolvenčního správce. V případě odměny insolvenčního správce při oddlužení splátkovým kalendářem je pracováno s teoretickou variantou, kdy od rozhodnutí o povolení oddlužení do skončení splátkového kalendáře uběhlo celkem 60 měsíců, nejedná se o společný návrh manželů a insolvenčním správcem bylo přezkoumáno 15 přihlášek pohledávek. V případě odměny insolvenčního správce při konkursu je rovněž pracováno s přezkumem 15 přihlášek pohledávek a dále s tím, že z výtěžku je 60 % určeno k vydání zajištěným věřitelům a zbylých 40 % je určeno k vydání nezajištěným věřitelům. Odměny jsou uvedeny bez DPH.

Obrázek 1: Srovnání odměny soudního exekutora a insolvenčního správce

Zpracováno autorkou

Z grafu zcela jednoznačně vyplývá, že významný nepoměr spočívající v odměně soudního exekutora a insolvenčního správce je viditelný u nižších dluhů povinných. Při vymožení částky 20 000 Kč je odměna soudního exekutora 16,25 násobně nižší, než odměna insolvenčního správce při oddlužení splátkovým kalendářem za uvedených teoretických podmínek. V případě konkursu by byla odměna insolvenčního správce dokonce 20 násobně vyšší.

Pro představu o dalším možném vývoji odměny soudního exekutora je vhodné zmínit, že Ministerstvem spravedlnosti je předkládána novela exekutorského tarifu pod č. j. 318/2022-LO-SP, která vyvolává velkou diskusi v odborné veřejnosti.¹⁹⁹ Ministerstvo spravedlnosti prohlašuje, že exekutorský tarif je nutné zvýšit, avšak navrhované znění příjmy soudního exekutora naopak snižuje, což je pro exekutorské úřady ekonomicky nepřijatelné. Dle soudního exekutora Martina Štíky je možné předběžně vyčíslit, že by došlo ke snížení reálných příjmů jednotlivého exekutorského úřadu o 5 %.²⁰⁰

5.3. Srovnání náhrady hotových výdajů

Vedle odměny náleží soudnímu exekutorovi a insolvenčnímu správci rovněž nárok na náhradu hotových výdajů. Tak, jako je tomu u odměny, náhradu hotových výdajů až do výše 50 000 Kč hradí insolvenčnímu správci stát, jestliže úhrada nebude možná z majetkové podstaty dlužníka či ze zálohy na vedení insolvenčního řízení. Přestože novely exekučního práva s sebou přinesly pro soudního exekutora významnou administrativní a ekonomickou zátěž a v souladu s tím administrativní a ekonomickou úsporu nákladů státu při zajištění nuceného výkonu exekučních titulů, ani náhrada hotových výdajů soudního exekutora v případě neúspěšné exekuce není státem jakkoli garantována. Soudní exekutor tak zajišťuje činnost státu ze svých nákladů a opět z pozice podnikatele s rizikem toho, že nebudou uhrazeny.

Soudní exekutor může uplatnit svůj nárok na náhradu hotových výdajů v paušální částce, nebo ve výši účelně vynaložených hotových výdajů. Paušální částka ve výši 3 500 Kč je možné uplatnit v jednom řízení jednou, a to bez ohledu na délku trvání exekučního řízení. Insolvenční správce v případě řešení úpadku oddlužením formou splátkového kalendáře má rovněž nárok na paušální náhradu hotových výdajů, nicméně ta se odvíjí od délky trvání řízení. Tato paušální částka činí 150 Kč za každý započatý měsíc od povolení oddlužení do skončení plnění splátkového kalendáře. Budeme-li opět vycházet z teoretické situace, kdy doba oddlužení splátkovým kalendářem bude činit 60 měsíců, insolvenčnímu správci bude příslušet nárok na náhradu hotových výdajů ve výši 9 000 Kč. Není zcela

¹⁹⁹ KUČERA, Zdeněk. K novele exekutorského tarifu aneb Když zvýšení je snížení. *Advokátní deník* [online]. Česká advokátní komora, 2023, 2. 2. 2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/>

²⁰⁰ ŠTIKA, Martin. K diskusi: Zásadní námitky k návrhu změny exekučního tarifu. *Advokátní deník* [online]. Česká advokátní komora, 2023, 6.1.2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/>

jasné, jaké kroky vedly zákonodárce ke stanovení této paušální náhrady hotových výdajů insolvenčního správce, neboť při plnění splátkového kalendáře se správčova činnost omezuje pouze na sledování plnění splátkového kalendáře, podávání zpráv insolvenčnímu soudu a vyplácení plnění věřitelům. Vedle těchto administrativních či mzdových výdajů insolvenčnímu správci žádné hotové výdaje nevznikají. Rovněž insolvenční správce nemusí činit žádné kroky k pátrání po majetku dlužníka, neboť ten svůj majetek označil v insolvenčním návrhu. Soudní exekutor při stejné délce exekučního řízení, tedy v našem případě 60 měsíců, musí ony administrativní a mzdové výdaje hradit z odměny.²⁰¹ S ohledem na to, že dle uvedené teoretické situace, by insolvenčnímu správci náležela paušální náhrada hotových výdajů 2,57 násobně vyšší než soudnímu exekutorovi za stejné časové období, má autorka s ohledem na výše uvedené za to, že tento stav je zcela neadekvátní.

Na rozdíl od odměny soudního exekutora, paušální náhrada hotových výdajů se při pluralitě účastníků zvyšuje. Jsou-li v řízení 2 oprávnění nebo povinní, zvyšuje se o 30 % a jsou-li v řízení 3 a více oprávněných nebo povinných, zvyšuje se celkem o 50 %. Obdobně je tomu i v případě insolvenčního správce, jehož paušální náhrada hotových výdajů se při společném oddlužení manželů zvyšuje o 50 %.

²⁰¹ JÍCHA, Lukáš. SROVNÁNÍ ODMĚŇOVÁNÍ SOUDNÍCH EXEKUTORŮ A INSOLVENČNÍCH SPRÁVCŮ. *Komorní listy*. Exekutorská komora České republiky, 2016, 8.(III/2016), s. 12.

Souhrn uvedeného a další rozdíly v oblasti náhrady hotových výdajů soudního exekutora a insolvenčního správce jsou pro lepší přehlednost uvedeny v tabulce č. 7.

Tabulka 7: Srovnání náhrady hotových výdajů soudních exekutorů a insolvenčních správců

Srovnání náhrady hotových výdajů soudních exekutorů a insolvenčních správců		
	Soudní exekutor	Insolvenční správce
Paušální náhrada hotových výdajů	3 500 Kč	Skutečné výdaje; při oddlužení splátkovým kalendářem 150 Kč měsíčně a 225 Kč měsíčně při společném oddlužení manželů.
Zvýšení paušální náhrady hotových výdajů při pluralitě účastníků	2 oprávnění/povinní: zvýšení o 30 %; 3 a více oprávněných/povinných: zvýšení o 50 %.	Při společném oddlužení manželů zvýšení o 50 %.
Snížení náhrady hotových výdajů při dobrovolném plnění	Snížení o 50 %.	Nesnižuje se.
Hrazení hotových výdajů státem	NE	ANO

Zpracováno autorkou

5.4. Zhodnocení

Primárně je třeba uvést, že účelem této kapitoly nebylo jakkoli rozporovat nárok insolvenčního správce na odměnu a náhradu hotových výdajů, avšak srovnat některé náklady těchto řízení a zhodnotit aktuální stav.

I přes to, že postavení soudního exekutora a insolvenčního správce by v teoretické rovině mělo být v zásadě stejné a výkon jejich činnosti dle slov Ústavního soudu podobný, můžeme říci, že v oblasti odměňování a náhrady hotových výdajů těchto profesí je zřejmý nepoměr.

Profese soudního exekutora, ale také insolvenčního správce, je pro společnost nepostradatelná. S ohledem na to, je dle mého názoru velmi nešťastnou volbou politické reprezentace sbírat politické body nesystematickými novelami, zvyšováním administrativního zatížení a ztěžováním práce soudních exekutorů bez odpovídající finanční náhrady za tuto činnost. Naopak v době, kdy ubývá nových

zájemců se této profesi věnovat, je předkládána novela exekutorského tarifu, která by měla odměnu soudního exekutora fakticky snížit.

Jestliže v roce 2014 byl novelizován insolvenční tarif a došlo ke zvýšení odměn insolvenčních správců z důvodu zvyšujících nároků na výkon jejich profese, zůstává poté otázkou, proč odměna soudních exekutorů od roku 2001 nebyla dosud zvýšena a soudní exekutoři se naopak dočkali v roce 2017 jejího snížení. Není ani zřejmé, kde se vzal zájem snižovat odměnu soudních exekutorů, kteří převzali převážnou část agendy soudů na úseku vymáhání pohledávek a svou činností přispěli k nepopíratelně vyšší vymahatelnosti práva. Soudní exekutor, na rozdíl od insolvenčního správce, má v řízení rozhodovací pravomoc, se kterou lze spojit zvýšené požadavky na vyšší odbornou vybavenost zaměstnanců soudního exekutora, než je tomu u insolvenčních správců, a s tím rovněž spojené zvýšené náklady na takové zaměstnance.

Jistě není za současného stavu od věci položit si otázku, zda stát má zájem na tom, aby byla profese soudního exekutora, odbornost jeho výkonu činnosti a vymahatelnost práva zachována. V kladném případě by bylo vhodné vzít v úvahu, zda by se stát stejně jako u insolvenčních správců neměl podílet na nákladech soudního exekutora v případě neúspěšných exekucí. Minimálně by však měl být otevřen prostor pro diskuzi o navýšení minimální odměny a paušální náhrady hotových výdajů, neboť s ohledem na aktuální vývoj ekonomické situace a růst mzdových nákladů na zaměstnance soudních exekutorů je současný stav pro exekutorské úřady nepřijatelný.

6. Uplatnění nákladů exekuce v rámci insolvenčního řízení

V poslední kapitole této práce bude rozebrána problematika uplatnění nákladů soudního exekutora v rámci insolvenčního řízení. Již v kapitole 3.2.1. bylo rozebráno, jak soudní exekutor nakládá s vymoženým plněním před a po podání insolvenčního návrhu, tudíž účelem této kapitoly bude shrnutí postavení soudního exekutora v rámci insolvenčního řízení a zodpovězení otázky, zda a za jakých podmínek má soudní exekutor právo přihlásit své náklady do insolvenčního řízení, jestliže v průběhu exekuce nebylo ničeho vymoženo. V poslední řadě bude pojednáno o případné možnosti uplatnění nákladů soudního exekutora po skončení insolvenčního řízení.

6.1. Judikatorní vývoj

Judikatura týkající se problematiky uplatňování nákladů exekuce v insolvenčním řízení, jestliže nebylo ničeho vymoženo a postavení soudního exekutora v insolvenčním řízení se vyvíjí poměrně nejednotným směrem. Relativně hojně bylo uvedené předmětem rozhodování krajských a vrchních soudů, přičemž výsledkem byla nejednotná rozhodovací praxe Vrchního soudu v Praze. Senáty 101 a 102 uvedeného soudu konstantně v incidenčních sporech o určení, zda má soudní exekutor pohledávku za úpadcem z titulu nákladů exekuce, rozhodovaly ve prospěch soudních exekutorů. Avšak na druhé straně senát 103 Vrchního soudu v Praze zastával opačný právní názor.²⁰²

Vrchní soud v Praze ve svém usnesení sp. zn. 102 VSPH 15/2011-49 judikoval, že soudní exekutor musí mít k dispozici pravomocný příkaz k úhradě nákladů exekuce k přihlášení jeho pohledávky. Přitom má soudní exekutor právo na uspokojení nákladů exekuce i tehdy, kdy nebylo v průběhu exekuce k uspokojení pohledávky oprávněného ničeho vymoženo. Pohledávka tedy dle tohoto závěru měla být pohledávkou vykonatelnou.²⁰³

Jak bylo výše naznačeno, Vrchní soud v Praze v usnesení sp. zn. 103 VSPH 111/2012-29 dospěl k jinému závěru. V rámci insolvenčního řízení může soudní exekutor uspokojit náklady exekuce tehdy, kdy před zahájením insolvenčního řízení má soudní exekutor k dispozici výtěžek, který odevzdá insolvenčnímu

²⁰² KUBIZŇÁK, Jan. Uplatňování nákladů exekuce v insolvenčním řízení, jestliže nebylo v exekuci nic vymoženo. *Komorní listy* [online]. Exekutorská komora České republiky, 30. 9. 2014, (3/2014) [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>.

²⁰³ *Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17.03.2011, č.j.: 102 VSPH 15/2011-49.*

správci po odečtu nákladů exekuce. „*Náklady exekuce lze tak vymoci na povinném jen z výtěžku exekuce, a to v exekučním řízení samotném.*“²⁰⁴

Judikatorní vývoj pokračoval rozsudkem Vrchního soudu v Praze č. j. 102 VSPH 134/2014-64 a ve shodě s ním usnesením Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 21 Cdo 3182/2014, ve kterých byl vysloven závěr, že vydání příkazu k úhradě nákladů exekuce není nutnou podmínkou účinné přihlášky pohledávky soudního exekutora z titulu nákladů exekuce v rámci insolvenčního řízení. Nárok soudního exekutora vyplývá přímo z § 3 odst. 1 a § 90 odst. 1 EŘ.^{205, 206} Uvedená rozhodnutí ale na druhou stranu v podstatě devalvovala postavení a činnost soudního exekutora, který vykonává v oblasti exekučního řízení přenesenou soudní pravomoc. Rovněž nebylo respektováno ust. § 46 odst. 7 EŘ a soudní exekutor byl postaven na roveň běžného věřitele povinného.²⁰⁷

S uvedeným se rovněž ztotožnil Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. IV ÚS 3250/14. Ústavní soud vyslovil, že soudní exekutor má nárok na úhradu nákladů exekuce zásadně povinným, a to již od okamžiku, kdy byl pověřen provedením exekuce exekučním soudem. Příkaz k úhradě nákladů exekuce je třeba považovat za rozhodnutí, jímž je autoritativně určena konkrétní výše nákladů exekuce, nikoli za rozhodnutí, které by teprve zakládalo povinnost povinného k jejich úhradě, neboť tato mu vznikla samotným nařízením exekuce. Tyto závěry se pak uplatní i tehdy, jde-li o případ, kdy po nařízení exekuce bylo proti povinnému zahájeno insolvenční řízení, v důsledku čehož došlo k přerušení exekučního řízení, a to aniž by exekutor stihl vymoci jakékoli plnění. Tato skutečnost dle Ústavního soudu nemůže být přičítána k tíži soudního exekutora, který v řízení aktivně konal.²⁰⁸

K otázce postavení soudního exekutora je dále potřebné zmínit náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 378/16, který přiznal soudnímu exekutorovi zvláštní postavení a vyloučil jej z řady ostatních věřitelů.²⁰⁹

A konečně v nálezu sp. zn. III. ÚS 1231/20 se Ústavní soud zcela jednoznačně vyjádřil ve prospěch soudních exekutorů, kterým byla dána garance,

²⁰⁴ *Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 05.09.2012, č. j.: 103 VSPH 111/2012-29.*

²⁰⁵ *Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25.04.2014, č. j.: 102 VSPH 134/2014-64*

²⁰⁶ *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.10.2014, sp. zn.: 21 Cdo 3182/2014.*

²⁰⁷ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 331.

²⁰⁸ *Nález Ústavního soudu ze dne 01.07.2016, sp. zn.: IV. ÚS. 3250/14.*

²⁰⁹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 331.

že jim budou uhrazeny alespoň minimální náklady i v případě, kdy nebylo v exekuci ničeho vymoženo.²¹⁰ Tato skutečnost tak nemůže být důvodem pro to, aby přihlášená pohledávka soudního exekutora byla v jakékoli části popřena.²¹¹

Shrneme-li tedy výše uvedené, zjistíme, že soudní exekutor má nárok na úhradu nákladů exekuce již od okamžiku jeho prověření k provedení exekuce zásadně povinným. Z tohoto pravidla mohou nastat samozřejmě výjimky, a to když k zastavení exekuce dojde zaviněním oprávněného. Soudní exekutor, který byl pověřen k provedení exekuce před zahájením insolvenčního řízení, má nárok na to, aby v rámci insolvenčního řízení mu byly náklady exekuce uhrazeny povinným. Pokud jde o příkaz k úhradě nákladů exekuce, ten nezakládá povinnost k úhradě nákladů exekuce, avšak pouze určuje jejich konkrétní výši.

6.2. Uplatnění nákladů exekuce po skončení insolvenčního řízení

Pro úplnost je nutné pozastavit se nad otázkou, zda mohou být náklady exekuce uspokojeny po skončení insolvenčního řízení. Již v podkapitole 3.2.2. bylo nastíněno, že v případě reorganizace platí, že s účinností reorganizačního plánu původní pohledávky věřitelů zanikají, tudíž není možné další vedení exekuce pro tyto pohledávky. Lze říci, že po skončení konkursu exekuce může nadále pokračovat, proto problematika nákladů exekuce není v dané fázi řízení podstatná. Zabývat se tedy budeme uplatněním nákladů exekuce po úspěšném ukončení oddlužení, kdy byl dlužník osvobozen od placení zbylých pohledávek.²¹²

Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 29 NSČR 6/2008 (R 61/2011) k oddlužení uvedl, že se jedná o způsob řešení úpadku, který v konečném výsledku může vést k tomu, že insolvenční soud přizná dlužníku osvobození od placení zbytku dluhů a tato část závazků dlužníka se stane naturální obligací.²¹³ Smyslem a účelem oddlužení je, aby dlužník po jeho úspěšném provedení byl skutečně oddlužen.²¹⁴ Insolvenční zákon ani exekuční řád přitom z tohoto nestanoví pro případ pohledávky soudního exekutora, který usiluje o náhradu nákladů exekuce, žádnou

²¹⁰ VÁLOVÁ, Irena. Plášil vítá nález ÚS: Exekutor má právo na odměnu, i když nic nevymohl. Pohledávku má přihlásit do insolvenčního řízení. *Česká justice* [online]. Media Network, 6.11.2020 [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/>

²¹¹ WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8, s. 331.

²¹² KUBIZŇÁK, Jan. Uplatňování nákladů exekuce v insolvenčním řízení, jestliže nebylo v exekuci nic vymoženo. *Komorní listy* [online]. Exekutorská komora České republiky, 30. 9. 2014, (3/2014) [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>

²¹³ *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.09.2010, sp. zn.: 29 NSČR 6/2008 (R 61/2011)*.

²¹⁴ *Nález Ústavního soudu ze dne 01.07.2016, sp. zn.: IV. ÚS. 3250/14*.

výjimku. Ústavní soud uvedl, že jediným možným výkladem, který by nestál v rozporu se smyslem a účelem zákona je takový výklad, že osvobození dle § 414 odst. 1 IZ se vztahuje i na pohledávku soudního exekutora, kterou nelze uspokojit jinak než její přihláškou do insolvenčního řízení. Opačný názor by popíral smysl oddlužení, neboť je možné si představit situaci, kdy by dlužník, který splnil podmínky oddlužení, nebyl schopen dostát povinnosti k úhradě nákladů exekucí, které byly proti němu nařízeny v době před zahájením insolvenčního řízení. Ústavní soud rovněž uvedl, že za této situace by se mohl takový dlužník ocitnout znovu v „dluhové pasti“.²¹⁵

Lze tedy uzavřít, že nepřihlásí-li soudní exekutor svou pohledávku na nákladech exekuce do insolvenčního řízení a exekuce bude soudním exekutorem po osvobození dlužníka od placení zbytku dluhů zastavena na základě § 268 odst. 1 písm. h) OSŘ, nemůže povinnému současně uložit povinnost k úhradě nákladů exekuce.

²¹⁵ *Nález Ústavního soudu ze dne 10.01.2018, sp. zn.: II. ÚS 502/17.*

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo se podrobně věnovat komparaci nákladů exekučního a insolvenčního řízení, zhodnotit zjištěný stav a vyjádřit úvahu autorky nad možným budoucím směřováním právní úpravy v oblastech, ve kterých spatřuje základní nedostatky.

Úvodní kapitoly diplomové práce byly věnovány exekučnímu a insolvenčnímu řízení jako takovému. Po představení těchto řízení byly nastíněny účinky zahájení insolvenčního řízení na již probíhající řízení exekuční. Rozsáhlá část této práce pojednávala o jednotlivých nákladech předmětných řízení, a to včetně způsobu určení jejich výše a způsobu úhrady. Právě na tuto část navazovala významná kapitola, ve které byla provedena již uvedená komparace nákladů exekučního a insolvenčního řízení. Poslední část práce obsahuje převážně judikaturu vztahující se k problematice uplatnění nákladů exekuce v rámci insolvenčního řízení.

Srovnání nákladů exekučního a insolvenčního řízení si autorka jako téma své diplomové práce primárně zvolila z důvodu, že již více než dva roky je právní asistentkou soudního exekutora a oblast exekučního práva je jí blízká. Zároveň si autorka uvědomuje současné negativní vnímání soudního exekutora ve společnosti a vývoj právní úpravy, který není soudním exekutorům příliš nakloněn.

RESUMÉ

The aim of this diploma thesis was to compare in detail the costs of execution and insolvency proceedings, to evaluate the observed situation and to express the author's reflection on the possible future direction of the legislation in the areas where she sees basic shortcomings.

The introductory chapters of the diploma thesis were devoted to execution and insolvency proceedings. After the introduction of these proceedings, the effects of the initiation of insolvency proceedings on the ongoing execution proceeding. An extensive part of this diploma thesis dealt with the individual costs of the proceedings in question, including the method of determining their amount and the method of payment. This part was followed by an important chapter in which the aforementioned comparison of the costs of execution and insolvency proceedings was made. The last part of the diploma thesis contains mainly case law related to the issue of execution costs in insolvency proceeding.

The author chose the comparison of the costs of execution and insolvency proceedings as the topic of her diploma thesis primarily because she has been a legal assistant at the Executor's Office for more than two years and the field of the execution law is close to her. At the same time, the author is aware of the current negative perception of the bailiff in society and the development of legislation, which is not very favourable from the executor's point of view.

Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

1. JIRMÁSEK, Tomáš. *Odměna insolvenčního správce: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-850-4.
2. KASÍKOVÁ, Martina. *Exekuční řád: komentář*. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-855-9.
3. MORAVEC, Tomáš. *Insolvenční zákon: komentář*. 4. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-849-8.
4. SVOBODA, Karel. *Exekuční řád: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2022. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-863-4.
5. SVOBODA, Karel, Miroslav HROMADA, Jiří LEVÝ, David VLÁČIL, Šárka TLÁŠKOVÁ a Tomáš PIRK. *Náklady řízení*. V Praze: C.H. Beck, 2017. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-650-0.
6. ŠÍNOVÁ, Renáta a Ingrid KOVÁŘOVÁ KOCHOVÁ. *Civilní proces*. V Praze: C.H. Beck, 2015. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-600-5.
7. WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-602-6.
8. WOLFOVÁ, Jitka a Martin ŠTIKA. *Soudní exekuce*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2022. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-114-8.
9. ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Civilní právo procesní*. 3. aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Právní učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-714-6.

Odborná literatura v elektronické podobě

1. BRAUN, Tomáš. Odměna a hotové výdaje insolvenčního správce. *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Verlag Dashöfer, 2019. Dostupné z: <https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/>.
2. JIRMÁSEK, Tomáš. § 7 [Použití občanského soudního řádu a zákona o zvláštních řízeních soudních]. In: SPRINZ, Petr, JIRMÁSEK, Tomáš, ŘEHÁČEK, Oldřich, VRBA, Milan, ZOUBEK, Hynek a kol. *Insolvenční zákon*. 1. vydání (4. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023.
3. KOZÁK, J. § 25 [Ustanovení insolvenčního správce]. In: BROŽ, J., BUDÍN, P., DADAM, A., KOZÁK, J., PACHL, L., STANISLAV, A., STRNAD, Z., ZRŮST, L., ŽIŽLAVSKÝ, M. *Insolvenční zákon: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO182_2006CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

4. MLEJNKOVÁ, Ivana. Odměna a hotové výdaje insolvenčního správce. *Praktický průvodce insolvenčním řízením* [online]. Verlag Dashöfer, 2021. Dostupné z: <https://www.insolvencni-zakon-komentar.cz/>.

Právní předpisy

1. *Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.*
2. *Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů.*
3. *Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).*
4. *Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce.*
5. *Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích.*
6. *Zákon č. 294/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů.*
7. *Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem (exekutorský tarif).*
8. *Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů.*
9. *Vyhláška č. 398/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, o náhradách jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů, ve znění vyhlášky č. 488/2012 Sb.*

Judikatura

1. *Nález Ústavního soudu ze dne 01.07.2016, sp. zn.: IV. ÚS. 3250/14.*
2. *Nález Ústavního soudu ze dne 02.11.2021, sp. zn.: Pl. ÚS 15/18.*
3. *Nález Ústavního soudu ze dne 06.09.2016, sp. zn.: IV. ÚS 378/2016.*
4. *Nález Ústavního soudu ze dne 10.01.2018, sp. zn.: II. ÚS 502/17.*
5. *Nález Ústavního soudu ze dne 23.03.2021, sp. zn.: I. ÚS 1565/19.*
6. *Nález Ústavního soudu ze dne 27.09.2016, sp. zn.: IV. ÚS 378/16.*
7. *Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 16.11.2011, sp. zn.: 5 Aps 6/2011.*

8. *Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 27.04.2016, č. j.:15 Kse 12/2015-73.*
9. *Rozhodnutí Okresního soudu v Českých Budějovicích, sp. zn.: 34 Nc 6992/2003.*
10. *Rozsudek Nejvyššího soudu, sp. zn.: 20 Cdo 4267/2007.*
11. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18.02.2007, sp. zn.: 32 Cdo 3594/2007.*
12. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.03.2006, sp. zn.: 20 Cdo 2706/2004.*
13. *Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.07.2016, sp. zn.: 29 ICdo 49/2014.*
14. *Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25.04.2014, č. j.: 102 VSPH 134/2014-64.*
15. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23.10.2014, sp. zn.: 21 Cdo 3182/2014.*
16. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.07.2019, sp. zn. 29 NSČR 180/2017.*
17. *Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.09.2010, sp. zn.: 29 NSČR 6/2008 (R 61/2011).*
18. *Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 05.09.2012, č. j.: 103 VSPH 111/2012-29.*
19. *Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.08.2012, sp. zn.: 3 VSPH 88/2012-B.*
20. *Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 17.03.2011, č. j.: 102 VSPH 15/2011-49.*
21. *Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19.01.2016, sp.zn.: KSHK 41 INS 7259/2014, 3 VSPH 381/2015-B-117.*

Ostatní zdroje

1. Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 120/2001 Sb., sněmovní tisk č. 725/0, obecná část. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=3&CT=725&CT1=0>
2. HÁSOVÁ, Jiřina. Vztah exekučního a insolvenčního řízení. *Komorní listy*. [online] Exekutorská komora České republiky, 2012, (1/2012). Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>
3. JÍCHA, Lukáš. SROVNÁNÍ ODMĚŇOVÁNÍ SOUDNÍCH EXEKUTORŮ A INSOLVENČNÍCH SPRÁVCŮ. *Komorní listy*. Exekutorská komora České republiky, 2016, 8.(III/2016)
4. KUBIZŇÁK, Jan. Uplatňování nákladů exekuce v insolvenčním řízení, jestliže nebylo v exekuci nic vymoženo. *Komorní listy* [online]. Exekutorská komora České republiky, 30. 9. 2014, (3/2014) [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.beck-online.cz/>

5. KUČERA, Zdeněk. K novele exekutorského tarifu aneb Když zvýšení je snížení. *Advokátní deník* [online]. Česká advokátní komora, 2023, 2. 2. 2023. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/>
6. Návrh senátního návrhu zákona senátorky Adély Šípové, kterým se mění zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Tisk č. 143*. Praha: Senát Parlamentu České republiky, 13. funkční období, 09.09.2021. Dostupné také z: <https://www.senat.cz/xqw/webdav/pssenat/original/100561/84391>
7. SVOBODA, Karel. Náklady exekuce – poznámky k aktuální úpravě. *Právní rozhledy*. [online] C. H. Beck, 2020, (7/2020). Dostupné také z: <https://www.beck-online.cz/>
8. SVOBODA, Karel. Náklady exekutora vůči státu při zastavení bagatelní exekuce. *Soudní rozhledy*. C. H. Beck, 2022, (9/2022).
9. ŠTIKA, Martin. Veřejnoprávní milostivé léto pohledem aplikační praxe. *Obchodněprávní revue*. C. H. Beck, 2021, (4/2021).
10. ŠTIKA, Martin. Milostivé léto II – komentář k vybraným částem normy. *Komorní listy*. Exekutorská komora České republiky, 2022, (3/2022).
11. ŠTIKA, Martin. K diskusi: Zásadní námitky k návrhu změny exekučního tarifu. *Advokátní deník* [online]. Česká advokátní komora, 2023, 6.1.2023 [cit. 2023-03-23]. Dostupné z: <https://advokatnidenik.cz/>
12. VÁLOVÁ, Irena. Plášil vítá nález ÚS: Exekutor má právo na odměnu, i když nic nevymohl. Pohledávku má přihlásit do insolvenčního řízení. *Česká justice* [online]. Media Network, 6.11.2020. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/>

Seznam tabulek

Tabulka 1: Odměna soudního exekutora při peněžitém plnění.....	37
Tabulka 2: Odměna insolvenčního správce z výtěžku k vydání zajištěným věřitelům.....	51
Tabulka 3: Odměna insolvenčního správce z výtěžku k vydání nezajištěným věřitelům.....	52
Tabulka 4: Odměna insolvenčního správce při reorganizaci	54
Tabulka 5: Odměna z výtěžku k vydání nezajištěným věřitelům při oddlužení ...	55
Tabulka 6: Srovnání odměňování soudních exekutorů a insolvenčních správců..	65
Tabulka 7: Srovnání náhrady hotových výdajů soudních exekutorů a insolvenčních správců	69

Seznam obrázků

Obrázek 1: Srovnání odměny soudního exekutora a insolvenčního správce 66